

Preskription av sexualbrott mot barn och barnpornografibrott

Rättslig vägledning 2022:20
Utvecklingscentrum
Juni, 2022

Innehåll

1	Inledning	3
2	Vägledning.....	4
1.1	Kort om beräkning av preskription	4
2.1	Strukturen för prövningen.....	5
2.2	Lagtexter och lathundar	5
2.3	Förändring av 35 kap. 4 § BrB den 1 april 2005.....	7
2.4	Våldtäkt av normalgraden och grov våldtäkt före juli 2018 mot 15–17-åring (35 kap. 2 § 1 st. 2 p. BrB)	9
Bilaga 1	Lagtext	13
	6 kap. BrB om sexualbrott.....	13
	16 kap. 10 a § BrB – (grovt) barnpornografibrott.....	43
	35 kap. BrB om bortfallande av påföljd	49
Bilaga 2	Lathund för beräkning av preskription av sexualbrott mot barn	56
Bilaga 3	Lathund för beräkning av preskription för våldtäkt, grov våldtäkt, våldtäkt mot barn och grov våldtäkt mot barn.....	57
Bilaga 4	Lathund för beräkning av preskriptionstid för utnyttjande av barn för sexuell posering, ej grovt brott.....	58
Bilaga 5	Lathund för beräkning av preskriptionstid för sexuellt ofredande och köp av sexuell handling av barn	59
Bilaga 6	Lathund för beräkning av preskriptionstid för barnpornografibrott, skildring.....	60

1 Inledning

Sexualbrott mot barn uppdagas ofta först sedan längre tid förflutit. Detta sammanhänger med att ett barn som utsätts för sexuella övergrepp av olika skäl ofta inte förmår berätta vad det varit med om förrän det blivit äldre och nått viss självständighet och mognad. Följden av detta blir ofta att brotten anmäls lång tid efter brottsdatum. Med anledning av detta gäller särskilda preskriptionsregler vid sexualbrott. Över tid har också samhällets syn på sexualbrott skärpts vilket lett till att straffskalor skärpts och allt fler typer av gärningar har kriminaliserats.

Även barnpornografibrott uppdagas ofta långt efter att bilderna eller filmerna kommit till. Särskilda preskriptionsregler gäller därför även för skildring av barnpornografi.

En rad successiva lagändringar har gjort att det emellanåt är svårt att klara ut om en enskild gärning har preskriberats eller inte. Lagändringarna avser

- a. brott och rubricering
- b. straffskalorna
- c. den tidpunkt från vilken preskriptionstiden ska räknas
- d. bortfallande av preskription

Dessa ändringar och de övergångsbestämmelser som följer med dem ställer åklagaren inför en ibland krävande uppgift att klara ut vad som gäller. Och eftersom det regelmässigt handlar om mycket allvarliga brott med starka målsägarintressen är det viktigt att det blir rätt.

Syftet med denna vägledning är att ge åklagaren stöd och praktisk hjälp för beräkning av preskriptionstid för sexualbrott mot barn och barnpornografibrott.

Vägledningen innehåller först några inledande texter kring preskription följt av bilagor med lagtexter och lathundar för beräkning av preskription.

Bilaga 1 är uppdaterad med lagstiftning som trätt i kraft t.o.m. 2022-08-01.

Denna rättsliga vägledning ersätter bilagorna 2 (lagtext) och 3 (lathund för beräkning av preskriptionstid vid sexualbrott) till Handboken Brott mot barn, åklagarnas barnhandbok, senast uppdaterad februari 2019.

2 Vägledning

1.1 Kort om beräkning av preskription

Reglerna om preskription finns i 35 kap. brottsbalken (BrB). Preskriptionstidens längd är i första hand kopplad till straffskalan för det aktuella brottet. För de minst allvarliga brotten är preskriptionstiden två år, för de mest allvarliga 25 år. Vissa typer av brott är enligt kapitlets 2 § undantagna från preskription. Normalt räknas preskriptionstiden från den dag då brottet begicks, men för de brottstyper som den här vägledningen behandlar räknas tiden från den dag då målsäganden fyller eller skulle ha fyllt 18 år. Det följer av 4 § i kapitlet.

Regler om senareläggning av tidpunkten för beräkning av preskription för sexualbrott mot barn infördes redan år 1995 men avsåg då bara brott mot den som inte fyllt femton år och tiden för beräkning utgick då från 15-årsdagen. Därefter har bestämmelsen ändrats den 1 april 2005, den 1 juli 2010, den 1 juli och den 18 december 2013, den 1 juli 2018 och den 1 maj 2020. Ändringarna har inneburit såväl att brottskatalogen har utökats som att den ålder som ger startpunkten för beräkningen har förändrats.

Sett sammantagna innebär regelförändringarna en förlängd preskriptionstid under förutsättning att brottet inte har hunnit preskriberas före det att lagändringen har trätt i kraft.

Regeln om undantag från preskription avseende vissa sexualbrott infördes den 1 maj 2020.

Det finns tre olika grupper av brott i 6 kap. och 16 kap. 10 a § BrB som vid beräkning av preskription behöver särskiljas.

- 1) De brott som funnits med i 35 kap. 4 § BrB sedan den 1 januari 1995.
- 2) De brott som tillkommit i 35 kap. 4 § BrB vid olika tillfällen efter den 1 januari 1995.
- 3) De brott som enligt 35 kap. 2 § BrB är undantagna från preskription.

2.1 Strukturen för prövningen

För att kunna ta ställning till frågan om preskription för ett sexualbrott begånget mot ett barn långt tillbaka i tiden behöver man i tur och ordning reda ut nedanstående frågor.

1. Hur rubricerades gärningen vid tidpunkten för brottet?
2. Med utgångspunkt i straffskalan - hur lång är preskriptionstiden för brottet?
3. Omfattas brottet av regeln om senarelagd preskriptionstid i 35 kap. 4 § BrB och i så fall från vilken tidpunkt?
4. När fyllde målsäganden 15 respektive 18 år?
5. Var brottet preskriberat när bestämmelse om senarelagd preskription trädde i kraft?
6. Är det fråga om ett brott som i vissa fall är undantaget från preskription enligt 35 kap. 2 § BrB?

2.2 Lagtexter och lathundar

För att hitta svar på frågorna här ovan behövs tillgång till den lagstiftning som gällde vid tidpunkten för brottet samt övergångsbestämmelser.

Ändringarna som genomförts i 35 kap. BrB innebär att allt fler brott har kommit att omfattas av 35 kap. 4 § BrB. De brott som lagts till omfattas av senarelagd preskriptionstid från det datum då den relevanta ändringen i 35 kap. 4 § BrB trädde i kraft. Övergångsbestämmelserna leder till att även brott begångna före ikraftträdandet omfattas under förutsättning att brottet inte redan då var preskriberat enligt reglerna i 35 kap. BrB.

Det kan finnas anledning att se över beräkningen av preskriptionstidpunkt under förundersökningen. En ny beräkning måste göras om åklagaren väljer att rubricera om gärningen eller delger ett alternativt gärningspåstående. Åklagaren bör då särskilt uppmärksamma de gärningar där preskription är nära förestående. Utvecklingscentrum rekommenderar att åklagaren innan åtal väcks gör en kontroll av preskriptionstidpunkten. Det kan också finnas anledning att uppmärksamma domstolen på tidpunkten för preskription om den ligger nära i tiden.

Bilaga 1 innehåller lagtext (6 kap., 16 kap. 10 a § respektive 35 kap. BrB) för de tidsperioder som kan vara aktuella att ta ställning till. Bilagan är uppdaterad med lagstiftning som trätt i kraft t.o.m. 2022-08-01.

I bilaga 2–6 finns lathundar för beräkning av preskription av brott i 6 kap. och 16 kap. 10 a § BrB. Observera att även försöksbrott i de fall de är straff-

belagda omfattas av den senarelagda preskriptionen i 35 kap. 4 § BrB. Försöksbrott omfattas inte av undantaget från preskription i 35 kap. 2 § BrB.

Bilaga 2 ger en lathund för de allvarligaste sexualbrotten mot barn enligt 6 kap. BrB. Lathunden gäller dock *inte* följande rubriceringar:

- *utnyttjande av barn för sexuell posering* enligt 6 kap. 8 § första och andra stycket (tredje stycket, grovt brott, följer bilaga 2),
- *sexuellt ofredande*
- *köp av sexuell handling av barn*
- *samlag med avkomling*
- *kontakt med barn i sexuell syfte*

Bilaga 3 används för rubriceringarna nedan i de fall brottet inte var preskriberat den 1 maj 2020 enligt den beräkning som skett med stöd av bilaga 2:

- *våldtäkt* och *grov våldtäkt* enligt 6 kap. 1 § första och tredje stycket BrB om brottet begåtts mot en person under 18 år (beträffande *våldtäkt* se avsnitt 2.4).
- *våldtäkt mot barn* och *grov våldtäkt mot barn*

Bilaga 4 används för:

- *utnyttjande av barn för sexuell posering* enligt 6 kap 8 § första och andra stycket BrB (tredje stycket, grovt brott följer bilaga 2.)

Bilaga 5 används för:

- *sexuellt ofredande*
- *köp av sexuell handling av barn.*

Observera att *köp av sexuell handling av barn* från och med den 1 januari 2020 heter *utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling*. Den nya rubriceringen omfattas alltid av den senarelagda preskriptionstiden i 35 kap. 4 § BrB.

Bilaga 6 används för:

- *barnpornografibrott, skildring.*

Observera att andra preskriptionstider kan gälla för innehavet av skildringen och för det övergrepp som dokumenterats genom skildringen. Övriga varianter av barnpornografibrott preskriberas enligt de vanliga reglerna, se 35 kap. 1 § BrB.

2.3 Förändring av 35 kap. 4 § BrB den 1 april 2005

Lagändringen av 35 kap. 4 § BrB ska tillämpas på gärningar som före ikraftträdandet skulle ha rubricerats som sexuellt utnyttjande av underårig inklusive grovt brott. Åklagaren bör upplysa domstolen och berörda parter om betydelsen av bestämmelsens konstruktion och hur bedömningen av preskription har gjorts.

Den 1 april 2005 genomfördes stora förändringar av 6 kap. BrB. Bakgrunden var att lagstiftaren ville förstärka skyddet för barn som utsätts för sexuella övergrepp samt markera allvaret i sexualbrott som riktar sig mot barn.

Rubriceringen sexuellt utnyttjande av underårig (även grovt brott) avskaffades. Brottet ersattes istället av våldtäkt mot barn inklusive grovt brott (6 kap. 4 § BrB) såvitt avser de allvarligaste sexuella kränkningarna samt sexuellt utnyttjande av barn och sexuellt övergrepp mot barn i övriga fall (6 kap. 5–6 §§ BrB).

I samband med förändringarna av 6 kap. BrB fick även 35 kap. 4 § BrB en ny lydelse och utgångspunkten för beräkning av preskriptionstid förändrades från den dag målsäganden fyller 15 år till den dag målsäganden fyller 18 år. Av övergångsbestämmelsen till 35 kap. 4 § BrB framgår att den nya beräkningen av preskriptionstid skulle tillämpas även på brott som begåtts före ikraftträdandet om brottet inte var preskriberat dessförinnan. Genom att år 1995 förlänga preskriptionstiden ville lagstiftaren undvika en situation där bevisläget i och för sig skulle möjliggöra lagföring för sexuellt övergrepp mot barn, men där preskriptionsreglerna skulle förhindra detta.¹ Vidare uttalades att om preskriptionstiden förlängs skulle den som hade utsatts för övergrepp som barn härigenom kunna få upprättelse även då en lång tid förflutit från händelsen och möjligheterna att få skadestånd skulle öka. Lagstiftaren slog dock fast att det enbart skulle gälla de allvarligaste kränkningarna.

Den nya lydelsen av 35 kap. 4 § 2 st. BrB blev följande,

Vid brott som avses i 6 kap. 4–6 §§ och 8 § tredje stycket BrB eller försök till sådana brott skall de i 1 § bestämda tiderna räknas från den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt arton år. Detsamma skall gälla vid brott som avses i 6 kap. 1–3 §§ och 12 § BrB eller försök till sådana brott om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år.

Övergångsbestämmelse

Bestämmelsen i 35 kap. 4 § andra stycket BrB tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet om inte möjligheten att döma till påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.

¹ Prop. 2004/05:45 s 120-122

Som framgår ovan hänvisar bestämmelsen enbart till paragrafer och inte till några särskilda brottsrubriceringar som skulle omfattas av den nya lydelsen. Det talas däremot om *brott* och inte om *gärningar* i paragrafen. Det innebär enligt vår uppfattning att en tolkning måste göras av den ändring som gjorts i paragrafen.

Vilka tolkningsproblem medför lagändringen?

Det framgår av förarbetena till ändringen av 35 kap. 4 § BrB år 1995 att lagstiftaren då angav att preskriptionstiden enbart förlängdes för de *gärningar* som inte var preskriberade vid tidpunkten för den dåvarande lagändringen.² Någon motsvarande skrivning finns inte i propositionen till lagändringen 1 april 2005 som dock hänvisar till prop. 1994:2 s 6.³ Det framgår inte av förarbetena till lagändringen hur övergångsbestämmelsen ska tolkas. Brottsrubriceringen sexuellt utnyttjande av underårig (även grovt brott) har ersatts av våldtäkt mot barn när det gäller de allvarligaste gärningarna och med sexuellt utnyttjande av barn samt sexuellt övergrepp mot barn när det gäller övriga fall. Lagstiftarens intention med regeländringen har, mot bakgrund av motivuttalandena kring införandet av brottet våldtäkt mot barn, varit att stärka skyddet för barn och öka möjligheterna för barn att få upprättelse för gärningar de utsatts för.

Utvecklingscentrums rekommendation

Den rimligaste tolkningen är att det har varit lagstiftarens avsikt att de gärningar som tidigare rubricerades som sexuellt utnyttjande av underårig ska omfattas av den förlängda preskriptionstiden. Detta främst då många av de allvarligaste sexualbrotten mot barn rubricerades som just sexuellt utnyttjande av underårig samt med hänsyn till de tidigare nämnda motivuttalandena om varför de förlängda preskriptionstiderna infördes. En sådan tolkning får också stöd av att övergångsbestämmelsen anger att preskriptionsregeln ska tillämpas även på brott som begåtts före ikraftträdandet, om inte brottet preskriberats dessförinnan. Utvecklingscentrum gör bedömningen att en sådan tillämpning av övergångsbestämmelserna inte strider mot legalitetsprincipen. En annan tolkning skulle innebära att övergångsbestämmelsen skulle få en förhållandevis begränsad räckvidd utan att det finns något direkt uttalande i förarbetena i den riktningen.

Hur bestämmelsen ska tolkas har aldrig varit föremål för prövning i Högsta Domstolen, men Göta Hovrätt har i avgörande den 28 april 2022 i B 2040-21 kommit till samma slutsats som Utvecklingscentrum i den här frågan.

Utvecklingscentrums rekommendation är således att lagändringen av 35 kap. 4 § BrB ska tillämpas på gärningar som före ikraftträdandet skulle ha

² Prop. 1994:2 s 31

³ Prop. 2004/05:45 s 154

rubricerats som sexuellt utnyttjande av underårig inklusive grovt brott. Åklagaren bör upplysa domstolen och berörda parter om betydelsen av bestämmelsens konstruktion och hur bedömningen av preskription har gjorts.

2.4 Våldtäkt av normalgraden och grov våldtäkt före juli 2018 mot 15–17-åring (35 kap. 2 § 1 st. 2 p. BrB)

Att 6 kap. 1 § BrB över tid haft olika styckeindelning innebär att det finns två olika situationer där frågor kan uppkomma om vilka brott som ska omfattas av övergångsbestämmelsen till 35 kap. 2 § BrB.

De två situationerna avser våldtäkt begången före den 1 juli 2018 mot en person som vid brottet var 15–17 år och

1. våldtäkten var mindre allvarlig i enlighet med då gällande *tredje* stycket och
2. då våldtäkten var av normalgraden eller grov och utgjorde brott enligt då gällande *andra* eller *fjärde* styckena.

Utvecklingscentrum rekommenderar att övergångsbestämmelsen tolkas så

- att fall nr. 1 *inte* omfattas av regeln om bortfallande av preskription och att således mindre allvarlig våldtäkt fortsatt är underkastad preskription samt
- att fall nr. 2 omfattas av regeln om bortfallande av preskription.

Utvecklingscentrum rekommenderar att åklagaren tydligt uppmärksammar den misstänktes försvarare och domstolen på oklarheten i lagstiftningen och på de skäl som legat till grund för åklagarens ställningstagande.

Från och med den 1 maj 2020 omfattas vissa sexualbrott mot barn av de brott som är undantagna från preskription enligt 35 kap. 2 § BrB. Till bestämmelsen finns en övergångsbestämmelse som innebär att även brott begångna före den 1 maj 2020 omfattas av undantaget från preskription under förutsättning att brottet inte redan var preskriberat den 1 maj 2020 enligt tidigare regler. Det finns inga uttalanden om hur övergångsbestämmelsen ska tolkas.

Den nya lydelsen av 35 kap. 2 § BrB blev följande:

Bestämmelserna i detta kapitel om bortfallande av påföljd gäller inte för

2. våldtäkt eller grov våldtäkt enligt 6 kap. 1 § *första* eller *tredje*⁴ stycket, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år,
3. våldtäkt mot barn eller grov våldtäkt mot barn enligt 6 kap. 4 §, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år.

Punkterna 1, 4–7 utelämnade här.

Har någon begått brott som avses i första stycket innan han eller hon fyllt arton år, gäller dock bestämmelserna om bortfallande av påföljd i detta kapitel.

Övergångsbestämmelse

Bestämmelsen i 35 kap. 2 § andra stycket i den nya lydelsen tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet, om inte möjligheten att döma till påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.

Punkten 2 anger att preskription inte inträder för våldtäkt eller grov våldtäkt enligt 6 kap. 1 § *första* och *tredje* styckena BrB, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år. Dessa stycken i 6 kap. BrB behandlar sedan den 1 juli 2018 våldtäkt (ej mindre grovt brott) och grov våldtäkt. Problemet är att tidigare versioner av 6 kap. 1 § BrB delvis har haft en annan styckeindelning:

- Före den 1 april 2005 avsåg *andra* stycket mindre allvarlig våldtäkt. *Första* och *tredje* styckena avsåg våldtäkt respektive grov våldtäkt (alltså samma som nu).
- Från och med den 1 april 2005 till den 30 juni 2018 avsåg *tredje* stycket mindre allvarlig våldtäkt. *Första* och *andra* styckena avsåg brott av normalgrad, medan *fjärde* stycket avsåg grovt brott.

Punkten 3 avser våldtäkt mot barn eller grov våldtäkt mot barn (under 15 år) och hänvisar till 6 kap. 4 § BrB, vilket inte bör föranleda några problem vid tillämpningen då hela 6 kap. 4 § BrB omfattas.

Av propositionen⁵ framgår inte hur övergångsbestämmelsen ska tolkas i förhållande till brott begångna före den 1 juli 2018. Det står klart att avsikten har varit att mindre grova våldtäkter mot personer under 18 år fortsatt ska vara underkastade preskription. Våldtäkter av normalgraden och grova våldtäkter mot personer under 18 år ska inte preskriberas och den förändringen gavs retroaktiv verkan.

⁴ Utvecklingscentrums kursivering

⁵ Prop. 2019/20:69 s. 38 f

Lagstiftarens avsikt har således varit att även våldtäkter av normalgraden begångna före den 1 juli 2018 mot personer under 18 år ska undantas från preskription. Såvitt avser våldtäkter enligt gamla första stycket (våld eller hot) uppkommer inget tolkningsproblem, eftersom 35 kap. 2 § BrB uttryckligen pekar på våldtäktsparagrafens första stycke.

Mot bakgrund av lagstiftarens tydliga intentioner går det heller inte att hävda att mindre grova våldtäkter som begicks före 2018 års ändringar - och som således bedömdes enligt dåvarande tredje stycket - ska omfattas av 35 kap. 2 § BrB. Enligt Utvecklingscentrums uppfattning måste sådana brott följaktligen fortsatt vara underkastade preskription. Det innebär att hänvisningen i 35 kap. 2 § BrB till tredje stycket i 6 kap. 1 § BrB inte ska uppfattas avse tredje stycket i paragrafens lydelse under tiden den 1 april 2005 till den 30 juni 2018.

Vilka tolkningsproblem medför lagändringen?

Oklarheten gäller våldtäkter och grova våldtäkter enligt gamla andra och fjärde styckena (särskilt utsatt situation respektive grov våldtäkt), eftersom regeln om upphävd preskription i 35 kap. 2 § BrB inte direkt hänvisar till de styckena. Frågan är om legalitetsprincipen lägger hinder i vägen för att tillämpa regeln i enlighet med lagstiftarens avsikt.

Utvecklingscentrums rekommendation

Lagstiftarens uppenbara avsikt är att våldtäkt mot person under 18 år genom bristande frivillighet, våld, hot eller särskilt utsatt situation inte ska underkastas preskription, vilket framgår av den nuvarande lydelsen av 35 kap. 2 § 2 p. BrB och dess hänvisning till 6 kap. 1 § 1 st. BrB. Det innebär att våldtäkt vid särskilt utsatt situation begången under perioden 1 april 2005 - 30 juni 2018, som tidigare reglerades i 6 kap. 1 § 2 st. BrB, inte direkt omfattas av hänvisningen i den nya lydelsen av 35 kap. 2 § BrB.

Mot bakgrund av ovanstående är det tydligt att det har varit lagstiftarens intention att våldtäkt vid särskilt utsatt situation begången under aktuell period ska omfattas av den nya lydelsen av 35 kap. 2 § 2p. BrB. Med en motsatt tolkning skulle övergångsbestämmelsen få orimliga konsekvenser, som inte går i linje med lagstiftarens uppenbara avsikter och det utan att det finns något uttalande i den riktningen i förarbetena.

Motsvarande resonemang gäller för brott som rubriceras som grova våldtäkter under perioden 1 april 2005 – 30 juni 2018 (då fjärde stycket nu tredje stycket i 6 kap. 1 § BrB).

Utvecklingscentrums bedömning är därför att åklagare har tillräckligt stöd för att åtala även för sådana våldtäkter (särskilt utsatt situation respektive grov våldtäkt) mot personer under 18 år som skett före den 1 juli 2018 samt att detta inte kan anses strida mot legalitetsprincip.

Det finns dock skäl att uppmärksamma domstolen och övriga berörda på bristen i bestämmelsen och den bedömning som gjorts i frågan om preskription.

Sammanfattningsvis innebär detta att det som bör vara avgörande för bedömningen av om ett brott mot en person under 18 år enligt 6 kap. 1 § BrB är preskriberat är brottets rubricering och inte vilket stycke i lagrummet brottet hör hemma.

Bilaga 1 Lagtext

Tidigare lydelse och gällande lydelse uppdaterad mot de ikraftträdde SFS som gällde 2022-08-01

Struktur för prövningen framgår av avsnitt 2.1.

När det gäller sexuella övergrepp mot barn och barnpornografibrott kan det – med hänsyn till brottens karaktär och preskriptionsreglernas utformning – bli aktuellt att bedriva förundersökning beträffande gärningar som ligger, som längst, mer än 30 år tillbaka i tiden. Tidigare lydelse och nu gällande lydelse av 6 kap. BrB och 16 kap.10 a § BrB återges därför samlat i det följande. Sist återges också några påföljds- och preskriptionsregler i 35 kap. BrB, vilka ändrat lydelse. Dessa återges enbart i de delar de berör sexualbrott eller barnpornografibrott.

6 kap. BrB om sexualbrott

6 kap. 1 § BrB - våldtäkt och grov våldtäkt

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke skuggat
1984-07-01 – 1992-06-30 (1984:399)	<p>Den som tvingar annan till samlag eller därmed jämförligt sexuellt umgänge genom våld eller genom hot som innebär eller för den hotade framstår som trängande fara, döms för <i>våldtäkt</i> till fängelse, längst två och högst sex år. Lika med våld anses att försätta någon i vanmakt eller annat sådant tillstånd.</p> <p>Är brottet med hänsyn till våldets eller hotets art och omständigheterna i övrigt att anse som mindre allvarligt, döms till fängelse i högst fyra år.</p> <p>Är brottet grovt, döms för grov våldtäkt till fängelse, längst fyra och högst tio år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas, om våldet var livsfarligt eller om den som begått gärningen tillfogat allvarlig skada eller allvarlig sjukdom eller annars visat särskild råhet.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke skuggat
<p>1992-07-01 – 1998-06-30</p> <p>(1992:147)</p>	<p>Den som tvingar annan till samlag eller därmed jämförligt sexuellt umgänge genom våld eller genom hot som innebär eller för den hotade framstår som trängande fara, döms för <i>våldtäkt</i> till fängelse, lägst två och högst sex år. Lika med våld anses att försätta någon i vanmakt eller annat sådant tillstånd.</p> <p>Är brottet med hänsyn till våldets eller hotets art och omständigheterna i övrigt att anse som mindre allvarligt, döms till fängelse i högst fyra år.</p> <p>Är brottet grovt, döms för <i>grov våldtäkt</i> till fängelse, lägst fyra och högst tio år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas, om våldet var livsfarligt eller om den som begått gärningen tillfogat allvarlig skada eller allvarlig sjukdom eller, med hänsyn till tillvägagångssättet eller offrets låga ålder eller annars, visat särskild hänsynslöshet eller råhet.</p>
<p>1998-07-01 – 2005-03-31</p> <p>(1998:393)</p>	<p>Den som genom våld eller genom hot som innebär eller för den hotade framstår som trängande fara tvingar någon annan till samlag eller till annat sexuellt umgänge, om gärningen med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt är jämförlig med påtvingat samlag, döms för <i>våldtäkt</i> till fängelse, lägst två och högst sex år. Med våld jämförelses att försätta någon i vanmakt eller annat sådant tillstånd.</p> <p>Är brottet med hänsyn till våldets eller hotets art och omständigheterna i övrigt att anse som mindre allvarligt, döms till fängelse i högst fyra år.</p> <p>Är brottet grovt, döms för <i>grov våldtäkt</i> till fängelse, lägst fyra och högst tio år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas, om våldet var livsfarligt eller om den som begått gärningen tillfogat allvarlig skada eller allvarlig sjukdom eller, med hänsyn till tillvägagångssättet eller offrets låga ålder eller annars, visat särskild hänsynslöshet eller råhet.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke skuggat
<p data-bbox="328 741 467 808">2005-04-01 – 2013-06-30</p> <p data-bbox="344 846 451 875">(2005:90)</p>	<p data-bbox="507 297 1289 528">Den som genom misshandel eller annars med våld eller genom hot om brottslig gärning tvingar en person till samlag eller till att företa eller tåla en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt är jämförlig med samlag, döms för <i>våldtäkt</i> till fängelse i lägst två och högst sex år.</p> <p data-bbox="507 555 1265 824">Detsamma gäller den som med en person genomför ett samlag eller sexuell handling som enligt första stycket är jämförlig med samlag genom att otillbörligt utnyttja att personen på grund av medvetlöshet, sömn, berusning eller annan drogpåverkan, sjukdom, kroppsskada eller psykisk störning eller annars med hänsyn till omständigheterna befinner sig i ett hjälplöst tillstånd.</p> <p data-bbox="507 851 1289 965">Är ett brott som avses i första eller andra stycket med hänsyn till omständigheterna vid brottet att anse som <i>mindre grovt</i>, döms för våldtäkt till fängelse i högst fyra år.</p> <p data-bbox="507 992 1297 1303">Är brott som avses i första eller andra stycket att anse som grovt, döms för <i>grov våldtäkt</i> till fängelse i lägst fyra och högst tio år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas, om våldet eller hotet varit av särskilt allvarlig art eller om fler än en förgräpat sig på offret eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen med hänsyn till tillvägagångssättet eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet⁶.</p>

⁶ Den 1 april 2005 gjordes en större översyn av 6 kap. brottsbalken, som innebar att nya paragrafer tillkom och strukturen på kapitlet delvis gjordes om, t.ex. flyttades koppleri från § 8 till § 12.

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke skuggat
<p data-bbox="328 748 467 813">2013-07-01 – 2018-06-30</p> <p data-bbox="336 853 459 884">(2013:365)</p>	<p data-bbox="507 297 1283 488">Den som genom misshandel eller annars med våld eller genom hot om brottslig gärning tvingar en person till samlag eller till att företa eller tåla en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens allvar är jämförlig med samlag, döms för <i>våldtäkt</i> till fängelse i lägst två och högst sex år.</p> <p data-bbox="507 539 1262 813">Detsamma gäller den som med en person genomför ett samlag eller en sexuell handling som enligt första stycket är jämförlig med samlag genom att otillbörligt utnyttja att personen på grund av medvetlöshet, sömn, allvarlig rädsla, berusning eller annan drogpåverkan, sjukdom, kroppsskada eller psykisk störning eller annars med hänsyn till omständigheterna befinner sig i en särskilt utsatt situation.</p> <p data-bbox="507 857 1294 969">Är ett brott som avses i första eller andra stycket med hänsyn till omständigheterna vid brottet att anse som mindre grovt, döms för våldtäkt till fängelse i högst fyra år.</p> <p data-bbox="507 1021 1294 1330">Är brott som avses i första eller andra stycket att anse som grovt, döms för <i>grov våldtäkt</i> till fängelse i lägst fyra och högst tio år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas, om våldet eller hotet varit av särskilt allvarlig art eller om fler än en förgräpat sig på offret eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen med hänsyn till tillvägagångssättet eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke skuggat
<p data-bbox="320 909 475 972">2018-07-01 – 2022-07-31</p> <p data-bbox="339 1014 456 1043">(2018:618)</p>	<p data-bbox="507 297 1278 611">Den som, med en person som inte deltar frivilligt, genomför ett samlag eller en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens allvar är jämförlig med samlag, döms för <i>våldtäkt</i> till fängelse i lägst två år och högst sex år. Vid bedömningen av om ett deltagande är frivilligt eller inte ska det särskilt beaktas om frivillighet har kommit till uttryck genom ord eller handling eller på annat sätt. En person kan aldrig anses delta frivilligt om</p> <ol data-bbox="507 618 1278 1093" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="507 618 1278 770">1. deltagandet är en följd av misshandel, annat våld eller hot om brottslig gärning, hot om att åtala eller ange någon annan för brott eller hot om att lämna ett menligt meddelande om någon annan, <li data-bbox="507 777 1278 972">2. gärningsmannen otillbörligt utnyttjar att personen på grund av medvetlöshet, sömn, allvarlig rädsla, berusning eller annan drogpåverkan, sjukdom, kroppsskada, psykisk störning eller annars med hänsyn till omständigheterna befinner sig i en särskilt utsatt situation, eller <li data-bbox="507 978 1278 1093">3. gärningsmannen förmår personen att delta genom att allvarligt missbruka att personen står i beroendeställning till gärningsmannen. <p data-bbox="507 1137 1278 1252">Är brottet med hänsyn till omständigheterna vid brottet att anse som mindre grovt, döms för <i>våldtäkt</i> till fängelse i högst fyra år.</p> <p data-bbox="507 1299 1278 1650">Är brott som avses i första stycket att anse som grovt, döms för <i>grov våldtäkt</i> till fängelse i lägst fem och högst tio år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningsmannen har använt våld eller hot som varit av särskilt allvarlig art eller om fler än en förgripit sig på offret eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen med hänsyn till tillvägagångssättet eller offrets låga ålder eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet.⁷</p>

⁷ Den 1 juli 2018 infördes ny lagstiftning. Förutom att bristande frivillighet infördes som grund för när en våldtäkt kan ske infördes det nya paragrafer t. ex oaktsam våldtäkt samt vissa förändringar av kapitlets struktur, t. ex omfattas numera utnyttjande av beroendeställning av 1 § våldtäkt.

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke skuggat
<p>2022-08-01 – framåt (prop. 2021/22:231)</p>	<p>Den som, med en person som inte deltar frivilligt, genomför ett vaginalt, analt eller oralt samlag eller en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens allvar är jämförlig med samlag, döms för <i>våldtäkt</i> till fängelse i lägst tre och högst sex år. Detsamma gäller den som förmår en person som inte deltar frivilligt att företa eller tåla en sådan handling. Vid bedömningen av om ett deltagande är frivilligt eller inte ska det särskilt beaktas om frivillighet har kommit till uttryck genom ord eller handling eller på annat sätt. En person kan aldrig anses delta frivilligt om</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. deltagandet är en följd av misshandel, annat våld eller hot om brottslig gärning, hot om att åtala eller ange någon annan för brott eller hot om att lämna ett menligt meddelande om någon annan, 2. gärningsmannen otillbörligt utnyttjar att personen på grund av medvetlöshet, sömn, allvarlig rädsla, berusning eller annan drogpåverkan, sjukdom, kroppsskada, psykisk störning eller annars med hänsyn till omständigheterna befinner sig i en särskilt utsatt situation, eller 3. gärningsmannen förmår personen att delta genom att allvarligt missbruka att personen står i beroendeställning till gärningsmannen. <p>Om brottet är <i>mindre grovt</i>, döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.</p> <p>Om ett brott som avses i första stycket är grovt, döms för <i>grov våldtäkt</i> till fängelse i lägst fem och högst tio år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningsmannen har använt våld eller hot som varit av särskilt allvarlig art eller om fler än en förgripit sig på offret eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen med hänsyn till tillvägagångssättet eller offrets låga ålder eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet.</p>

6 kap. 1 a § BrB - oaktsam våldtäkt

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
2018-07-01 – alltjämt (2018:618)	Den som begår en gärning som avses i 1 § och är grovt oaktsam beträffande omständigheten att den andra personen inte deltar frivilligt, döms för <i>oaktsam våldtäkt</i> till fängelse i högst fyra år. Om gärningen med hänsyn till omständigheterna är mindre allvarlig, ska det inte dömas till ansvar.

6 kap. 2 § BrB – (grovt) sexuellt tvång/sexuellt övergrepp

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
1984-07-01 – 1992-06-30 (1984:399)	Den som, i annat fall än som avses i 1 §, genom olaga tvång förmår någon till sexuellt umgänge, döms för <i>sexuellt tvång</i> till fängelse i högst fyra år.
1992-07-01 – 2005-03-31 (1992:147)	Den som, i annat fall än som avses i 1 §, genom olaga tvång förmår någon till sexuellt umgänge, döms för <i>sexuellt tvång</i> till fängelse i högst två år. Om den som har begått gärningen visat särskild hänsynslöshet eller om brottet annars är att anse som grovt, döms för <i>grovt sexuellt tvång</i> till fängelse, lägst sex månader och högst fyra år.
2005-04-01 – 2018-06-30 (2005:90)	Den som, i annat fall än som avses i 1 § första stycket, genom olaga tvång förmår en person att företa eller tåla en sexuell handling, döms för <i>sexuellt tvång</i> till fängelse i högst två år. Detsamma gäller den som genomför en annan sexuell handling än som avses i 1 § andra stycket med en person under de förutsättningar i övrigt som anges där. Är brott som avses i första eller andra stycket att anse som grovt, döms för <i>grovt sexuellt tvång</i> till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om fler än en förgripit sig på offret eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet.
2018-07-01 2022-07-31	Den som, med en person som inte deltar frivilligt, genomför en annan sexuell handling än som avses i 1 §, döms för

(2018:618)	<p><i>sexuellt övergrepp</i> till fängelse i högst två år. Vid bedömningen av om ett deltagande är frivilligt eller inte tillämpas 1 § första stycket andra och tredje meningarna.</p> <p>Är brottet att anse som grovt, döms för <i>grovt sexuellt övergrepp</i> till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningsmannen har använt våld eller hot som varit av särskilt allvarlig art eller om fler än en förgripit sig på offret eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen med hänsyn till tillvägagångssättet eller offrets låga ålder eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet.</p>
<p>2022-08-01- framåt (prop. 2021/22:231)</p>	<p>Den som, med en person som inte deltar frivilligt, genomför en annan sexuell handling än som avses i 1 §, döms för <i>sexuellt övergrepp</i> till fängelse i lägst sex månader och högst två år. Detsamma gäller den som förmår en person som inte deltar frivilligt att företa eller tåla en sådan handling. Vid bedömningen av om ett deltagande är frivilligt eller inte tillämpas 1 § första stycket tredje och fjärde meningarna.</p> <p>Om brottet är <i>mindre grovt</i>, döms till fängelse i högst ett år.</p> <p>Om brottet är grovt, döms för <i>grovt sexuellt övergrepp</i> till fängelse i lägst ett och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningsmannen har använt våld eller hot som varit av särskilt allvarlig art eller om fler än en förgripit sig på offret eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen med hänsyn till tillvägagångssättet eller offrets låga ålder eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet.</p>

6 kap. 3 § BrB – (grovt) sexuellt utnyttjande/utnyttjande av person i beroendeställning, oaktsamt sexuellt övergrepp

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p>1984-07-01 – 1992-06-30 (1984:399)</p>	<p>Den som förmår annan till sexuellt umgänge genom att grovt missbruka hans eller hennes beroendeställning eller genom att otillbörligt utnyttja att han eller hon befinner sig i vanmakt eller annat hjälplöst tillstånd eller är psykiskt sjuk eller psykiskt utvecklingsstörd, döms för <i>sexuellt utnyttjande</i> till fängelse i högst fyra år.</p>
<p>1992-07-01 – 1994-12-31 (1992:147)</p>	<p>Den som förmår annan till sexuellt umgänge genom att allvarligt missbruka hans eller hennes beroendeställning döms för <i>sexuellt utnyttjande</i> till fängelse i högst två år. Detsamma gäller den som har sexuellt umgänge med annan genom att otillbörligt utnyttja att denne befinner sig i vanmakt eller annat hjälplöst tillstånd eller lider av en psykisk störning.</p> <p>Om den som har begått gärningen visat särskild hänsynslöshet eller om brottet annars är att anse som grovt, döms för <i>grovt sexuellt utnyttjande</i> till fängelse, lägst sex månader och högst fyra år.</p>
<p>1995-01-01 – 1998-06-30 (1994:1499)</p>	<p>Den som förmår annan till sexuellt umgänge genom att allvarligt missbruka hans eller hennes beroendeställning döms för <i>sexuellt utnyttjande</i> till fängelse i högst två år. Detsamma gäller den som har sexuellt umgänge med annan genom att otillbörligt utnyttja att denne befinner sig i vanmakt eller annat hjälplöst tillstånd eller lider av en psykisk störning.</p> <p>Om den som har begått gärningen visat särskild hänsynslöshet eller om brottet annars är att anse som grovt, döms för <i>grovt sexuellt utnyttjande</i> till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p>1998-07-01 – 2005-03-31</p> <p>(1998:393)</p>	<p>Den som förmår någon annan till sexuellt umgänge genom att allvarligt missbruka hans eller hennes beroendeställning döms för <i>sexuellt utnyttjande</i> till fängelse i högst två år. Det samma gäller den som har sexuellt umgänge med någon annan genom att otillbörligt utnyttja att denna person befinner sig i vanmakt eller annat hjälplöst tillstånd eller lider av en psykisk störning.</p> <p>Om den som har begått gärningen visat särskild hänsynslöshet eller om brottet annars är att anse som grovt, döms för <i>grovt sexuellt utnyttjande</i> till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.</p>
<p>2005-04-01 – 2018-06-30</p> <p>(2005:90)</p>	<p>Den som förmår en person att företa eller tåla en sexuell handling genom att allvarligt missbruka att personen befinner sig i beroendeställning till gärningsmannen döms för sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning till fängelse i högst två år.</p> <p>Är brottet grovt, döms för <i>grovt sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning</i> till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om fler än en förgripit sig på offret eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen annars visat särskild hänsynslöshet.</p>
<p>2018-07-01 – – alltjämt</p> <p>(2018:618)</p>	<p>Den som begår en gärning som avses i 2 § och är grovt oaktsam beträffande omständigheten att den andra personen inte deltar frivilligt, döms för oaktsamt sexuellt övergrepp till fängelse i högst fyra år. Om gärningen med hänsyn till omständigheterna är mindre allvarlig, ska det inte dömas till ansvar.⁸</p>

⁸ Sedan den 1 juli 2018 omfattas numera utnyttjande av beroendeställning av 1 § våldtäkt.

6 kap. 4 § BrB – (grovt) sexuellt utnyttjande av underårig, (grov) våldtäkt mot barn

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p>1984-07-01 – 1992-06-30</p> <p>(1984:399)</p>	<p>Har någon sexuellt umgänge med den som är under arton år och som är hans avkomling eller står under hans fostran eller för vars vård eller tillsyn han har att svara på grund av myndighets beslut, döms för <i>sexuellt utnyttjande av underårig</i> till fängelse i högst fyra år.</p> <p>Om den som har begått gärningen har handlat särskilt hänsynslöst mot den underårige eller om brottet i annat fall är att anse som grovt, skall dömas för <i>grovt sexuellt utnyttjande av underårig</i> till fängelse, lägst två och högst åtta år.</p>
<p>1992-07-01 – 1994-12-31</p> <p>(1992:147)</p>	<p>Har någon sexuellt umgänge med den som är under arton år och som är hans avkomling eller står under hans fostran eller för vars vård eller tillsyn han har att svara på grund av myndighets beslut, döms för <i>sexuellt utnyttjande av underårig</i> till fängelse i högst fyra år.</p> <p>Om den som har begått gärningen visat särskild hänsynslöshet mot den underårige eller om brottet på grund av dennes låga ålder eller annars är att anse som grovt, skall dömas för <i>grovt sexuellt utnyttjande av underårig</i> till fängelse, lägst två och högst åtta år.</p>
<p>1995-01-01 – 1998-06-30</p> <p>(1994:1499)</p>	<p>Har någon sexuellt umgänge med den som är under arton år och som är hans avkomling eller står under hans fostran eller för vars vård eller tillsyn han har att svara på grund av myndighets beslut, döms för <i>sexuellt utnyttjande av underårig</i> till fängelse i högst fyra år. Detsamma skall gälla om någon, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, har sexuellt umgänge med barn under femton år.</p> <p>Om den som har begått gärningen visat särskild hänsynslöshet mot den underårige eller om brottet på grund av dennes låga ålder eller annars är att anse som grovt, skall dömas för <i>grovt sexuellt utnyttjande av underårig</i> till fängelse, lägst två och högst åtta år.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p data-bbox="320 506 475 573">1998-07-01 – 2005-03-31</p> <p data-bbox="341 611 459 640">(1998:393)</p>	<p data-bbox="512 293 1289 611">Har någon sexuellt umgänge med den som är under arton år och som är avkomling till eller står under fostran av honom eller henne eller för vars vård eller tillsyn han eller hon har att svara på grund av en myndighets beslut, döms för <i>sexuellt utnyttjande av underårig</i> till fängelse i högst fyra år. Detsamma skall gälla om någon, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, har sexuellt umgänge med barn under femton år.</p> <p data-bbox="512 658 1281 853">Om den som har begått gärningen visat särskild hänsynslöshet mot den underårige eller om brottet på grund av dennes låga ålder eller annars är att anse som grovt, skall dömas för <i>grovt sexuellt utnyttjande av underårig</i> till fängelse, lägst två och högst åtta år.</p>
<p data-bbox="320 1245 475 1312">2005-04-01 – 2013-06-30</p> <p data-bbox="341 1350 459 1379">(2005:90)</p>	<p data-bbox="512 875 1289 1070">Den som har samlag med ett barn under femton år eller som med ett sådant barn genomför en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt är jämförlig med samlag, döms för <i>våldtäkt mot barn</i> till fängelse i lägst två och högst sex år.</p> <p data-bbox="512 1117 1295 1350">Detsamma gäller den som begår en gärning som avses i första stycket mot ett barn som fyllt femton men inte arton år och som är avkomling till gärningsmannen eller står under fostran av eller har ett liknande förhållande till gärningsmannen, eller för vars vård eller tillsyngärningsmannen skall svara på grund av en myndighets beslut.</p> <p data-bbox="512 1397 1289 1749">Är brott som avses i första eller andra stycket att anse som grovt, döms för <i>grov våldtäkt mot barn</i> till fängelse i lägst fyra och högst tio år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningsmannen har använt våld eller hot om brottslig gärning eller om fler än en förgripit sig på barnet eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen med hänsyn till tillvägagångssättet eller barnets låga ålder eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p data-bbox="331 667 480 801">2013-07-01 – 2018-06-30 (2013:365)</p>	<p data-bbox="512 293 1297 488">Den som har samlag med ett barn under femton år eller som med ett sådant barn genomför en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens allvar är jämförlig med samlag, döms för <i>våldtäkt mot barn</i> till fängelse i lägst två och högst sex år.</p> <p data-bbox="512 539 1297 768">Detsamma gäller den som begår en gärning som avses i första stycket mot ett barn som fyllt femton men inte arton år och som är avkomling till gärningsmannen eller står under fostran av eller har ett liknande förhållande till gärningsmannen, eller för vars vård eller tillsyn gärningsmannen ska svara på grund av en myndighets beslut.</p> <p data-bbox="512 819 1297 1171">Är brott som avses i första eller andra stycket att anse som grovt, döms för <i>grov våldtäkt mot barn</i> till fängelse i lägst fyra och högst tio år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningsmannen har använt våld eller hot om brottslig gärning eller om fler än en förgripit sig på barnet eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen med hänsyn till tillvägagångssättet eller barnets låga ålder eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet.</p>
<p data-bbox="331 1547 480 1682">2018-07-01 – 2022-07-31 (2018:618)</p>	<p data-bbox="512 1193 1297 1350">Den som, med ett barn under femton år, genomför ett samlag eller en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens allvar är jämförlig med samlag, döms för <i>våldtäkt mot barn</i> till fängelse i lägst två och högst sex år.</p> <p data-bbox="512 1402 1297 1630">Detsamma gäller den som begår en gärning som avses i första stycket mot ett barn som fyllt femton men inte arton år och som är avkomling till gärningsmannen eller står under fostran av eller har ett liknande förhållande till gärningsmannen, eller för vars vård eller tillsyn gärningsmannen ska svara på grund av en myndighets beslut.</p> <p data-bbox="512 1682 1297 2033">Är brott som avses i första eller andra stycket att anse som grovt, döms för <i>grov våldtäkt mot barn</i> till fängelse i lägst fem och högst tio år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningsmannen har använt våld eller hot om brottslig gärning eller om fler än en förgripit sig på barnet eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen med hänsyn till tillvägagångssättet eller barnets låga ålder eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p data-bbox="328 674 472 734">2022-08-01- framåt</p> <p data-bbox="328 781 472 842">(prop. 2021/22:231)</p>	<p data-bbox="512 293 1278 568">Den som, med ett barn under femton år, genomför ett vaginalt, analt eller oralt samlag eller en annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens allvar är jämförlig med samlag, döms för <i>våldtäkt mot barn</i> till fängelse i lägst tre och högst sex år. Detsamma gäller den som på ett otillbörligt sätt förmår barnet att företa eller tåla en sådan handling.</p> <p data-bbox="512 618 1270 853">Första stycket gäller även den som begår en gärning som avses där mot ett barn som fyllt femton men inte arton år och som är avkomling till gärningsmannen eller står under fostran av eller har ett liknande förhållande till gärningsmannen, eller för vars vård eller tillsyn gärningsmannen ska svara på grund av en myndighets beslut.</p> <p data-bbox="512 902 1294 1252">Om ett brott som avses i första eller andra stycket är grovt, döms för <i>grov våldtäkt mot barn</i> till fängelse i lägst fem och högst tio år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningsmannen har använt våld eller hot om brottslig gärning eller om fler än en förgripit sig på barnet eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen med hänsyn till tillvägagångssättet eller barnets låga ålder eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet</p>

6 kap. 5 § BrB – sexuellt umgänge med barn, sexuellt utnyttjande av barn

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
1992-07-01 – 1994-12-31 (1992:147)	Har någon, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, sexuellt umgänge med barn under femton år, döms för <i>sexuellt umgänge med barn</i> till fängelse i högst fyra år.
1995-01-01 – 2005-03-31 (1994:1499)	<i>Paragrafen upphävd</i>
2005-04-01 – 2018-06-30 (2005:90)	Är ett brott som avses i 4 § första eller andra stycket med hänsyn till omständigheterna vid brottet att anse som mindre allvarligt, döms för <i>sexuellt utnyttjande av barn</i> till fängelse i högst fyra år. ⁹
2018-07-01 – – alltjämt (2018:618)	Är ett brott som avses i 4 § första eller andra stycket med hänsyn till omständigheterna vid brottet att anse som mindre grovt, döms för <i>sexuellt utnyttjande av barn</i> till fängelse i högst fyra år.

6 kap. 6 § BrB – sexuellt umgänge med barn, sexuellt umgänge med avkomling, sexuellt umgänge med syskon, (grovt) sexuellt övergrepp mot barn

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
1984-07-01 – 1992-06-30 (1984:399)	Har någon, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, sexuellt umgänge med barn under femton år, döms för <i>sexuellt umgänge med barn</i> till fängelse i högst fyra år.

⁹ Den 1 april 2005 gjordes en större översyn av 6 kap. BrB, som innebar att nya paragrafer tillkom och kapitlets struktur delvis gjordes om, t.ex. infördes våldtäkt mot barn i § 4 och då placerades sexuellt utnyttjande av barn i § 5.

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p data-bbox="320 443 475 510">1992-07-01 – 2005-03-31</p> <p data-bbox="336 546 459 584">(1992:147)</p>	<p data-bbox="507 293 1283 409">Har någon, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, samlag med eget barn eller dess avkomling, döms för <i>sexuellt umgänge med avkomling</i> till fängelse i högst två år.</p> <p data-bbox="507 454 1262 571">Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, har samlag med sitt helsyskon, döms för <i>sexuellt umgänge med syskon</i> till fängelse i högst ett år.</p> <p data-bbox="507 616 1262 732">Vad som sägs i denna paragraf gäller inte den som förmåtts till gärningen genom olaga tvång eller på annat otillbörligt sätt.¹⁰</p>
<p data-bbox="320 965 475 1032">2005-04-01 – 2013-06-30</p> <p data-bbox="336 1068 459 1106">(2005:90)</p>	<p data-bbox="507 752 1283 987">Den som genomför en annan sexuell handling än som avses i 4 och 5 §§ med ett barn under femton år, eller med ett barn som fyllt femton men inte arton år och som gärningsmannen står i ett sådant förhållande till som avses i 4 § andra stycket, döms för <i>sexuellt övergrepp mot barn</i> till fängelse i högst två år.</p> <p data-bbox="507 1032 1294 1312">Är brottet grovt, döms för <i>grovt sexuellt övergrepp mot barn</i> till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om fler än en förgripit sig på barnet eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen med hänsyn till tillvägagångssättet eller barnets låga ålder eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet.</p>

¹⁰ Den 1 april 2005 flyttas sexuellt umgänge med avkomling och sexuellt umgänge med syskon till § 7.

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p>2013-07-01 – 2018-06-30 (2013:365)</p>	<p>Den som genomför en annan sexuell handling än som avses i 4 och 5 §§ med ett barn under femton år, eller med ett barn som fyllt femton men inte arton år och som gärningsmannen står i ett sådant förhållande till som avses i 4 § andra stycket, döms för <i>sexuellt övergrepp mot barn</i> till fängelse i högst två år.</p> <p>Är brottet grovt, döms för <i>grovt sexuellt övergrepp mot barn</i> till fängelse i lägst ett och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningsmannen är närstående till barnet eller i övrigt utnyttjat sin ställning eller missbrukat ett särskilt förtroende eller om fler än en förgripit sig på barnet eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om brottet med hänsyn till tillvägagångssättet eller barnets låga ålder eller annars inneburit ett hänsynslöst utnyttjande av barnet.</p>
<p>2018-07-01 – 2022-07-31 (2018:618)</p>	<p>Den som, med ett barn under femton år eller med ett barn som fyllt femton men inte arton år och som gärningsmannen står i ett sådant förhållande till som avses i 4 § andra stycket, genomför en annan sexuell handling än som avses i 4 och 5 §§, döms för <i>sexuellt övergrepp mot barn</i> till fängelse i högst två år.</p> <p>Är brottet grovt, döms för <i>grovt sexuellt övergrepp mot barn</i> till fängelse i lägst ett och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningsmannen är närstående till barnet eller i övrigt utnyttjat sin ställning eller missbrukat ett särskilt förtroende eller om fler än en förgripit sig på barnet eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om brottet med hänsyn till tillvägagångssättet eller barnets låga ålder eller annars inneburit ett hänsynslöst utnyttjande av barnet.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
2022-08-01- framåt (prop. 2021/22:231)	<p>Den som, med ett barn under femton år eller med ett barn som fyllt femton men inte arton år och som gärningsmannen står i ett sådant förhållande till som avses i 4 § andra stycket, genomför en annan sexuell handling än som avses i 4 och 5 §§, döms för <i>sexuellt övergrepp mot barn</i> till fängelse i lägst sex månader och högst två år. Detsamma gäller den som på ett otillbörligt sätt förmår barnet att företa eller tåla en sådan handling.</p> <p>Om brottet är <i>mindre grovt</i>, döms till fängelse i högst ett år.</p> <p>Om brottet är grovt, döms för grovt sexuellt övergrepp mot barn till fängelse i lägst ett år och sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningsmannen är närstående till barnet eller i övrigt utnyttjat sin ställning eller missbrukat ett särskilt förtroende eller om fler än en förgripit sig på barnet eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om brottet med hänsyn till tillvägagångssättet eller barnets låga ålder eller annars inneburit ett hänsynslöst utnyttjande av barnet.</p>

6 kap. 7 § BrB – samlag med avkomling, samlag med syskon

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
2005-04-01 – 2022-07-31 (2005:90)	<p>Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, har samlag med eget barn eller dess avkomling, döms för <i>samlag med avkomling</i> till fängelse i högst två år.</p> <p>Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, har samlag med sitt helsyskon, döms för <i>samlag med syskon</i> till fängelse i högst ett år.</p> <p>Vad som sägs i denna paragraf gäller inte den som förmåtts till gärningen genom olaga tvång eller på annat otillbörligt sätt.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
2022-08-01- framåt (prop. 2021/22:231)	Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, har vaginalt samlag med eget barn eller dess avkomling, döms för <i>samlag med avkomling</i> till fängelse i högst två år. Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, har vaginalt samlag med sitt helsyskon, döms för <i>samlag med syskon</i> till fängelse i högst ett år. Vad som sägs i denna paragraf gäller inte den som förmåtts till gärningen genom olaga tvång eller på annat otillbörligt sätt.

6 kap. 8 § brottsbalken – koppleri, utnyttjande av barn för sexuell posering

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
1984-07-01 – 1998-06-30 (1984:399)	Den som främjar eller på ett otillbörligt sätt ekonomiskt utnyttjar att annan har tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning, döms för <i>koppleri</i> till fängelse i högst fyra år. Får den som med nyttjanderätt har upplåtit en lägenhet vetskap om att lägenheten helt eller till väsentlig del används för tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning och underlåter han att göra vad som skäligen kan begäras för att få upplåtelsen att upphöra, skall han, om verksamheten fortsätter eller återupptas i lägenheten, anses ha främjat verksamheten och dömas till ansvar enligt första stycket.
1998-07-01 – 2005-03-31 (1998:393)	Den som främjar eller på ett otillbörligt sätt ekonomiskt utnyttjar att annan har tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning, döms för <i>koppleri</i> till fängelse i högst fyra år. Om en person som med nyttjanderätt har upplåtit en lägenhet får veta att lägenheten helt eller till väsentlig del används för tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning och inte gör vad som skäligen kan begäras för att få upplåtelsen att upphöra, skall han eller hon, om verksamheten fortsätter eller återupptas i lägenheten, anses ha främjat verksamheten och dömas till ansvar enligt första stycket. ¹¹

¹¹ Den 1 april 2005 flyttas koppleri och grovt koppleri till § 12.

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p data-bbox="320 528 480 595">2005-04-01 – 2022-07-31</p> <p data-bbox="344 629 456 663">(2005:90)</p>	<p data-bbox="512 293 1294 450">Den som främjar eller utnyttjar att ett barn under femton år utför eller medverkar i sexuell posering, döms för <i>utnyttjande av barn för sexuell posering</i> till böter eller fängelse i högst två år.</p> <p data-bbox="512 495 1262 607">Detsamma gäller den som begår en sådan gärning mot ett barn som fyllt femton men inte arton år, om poseringen är ägnad att skada barnets hälsa eller utveckling.</p> <p data-bbox="512 651 1294 887">Är brottet grovt, döms för <i>grovt utnyttjande av barn för sexuell posering</i> till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om brottet avsett en verksamhet som bedrivits i större omfattning, medfört betydande vinning eller inneburit ett hänsynslöst utnyttjande av barnet.</p>
<p data-bbox="328 1189 472 1256">2022-08-01- framåt</p> <p data-bbox="328 1301 472 1357">(prop. 2021/22:231)</p>	<p data-bbox="512 916 1294 1028">Den som främjar eller utnyttjar att ett barn under femton år utför eller medverkar i sexuell posering, döms för <i>utnyttjande av barn för sexuell posering</i> till fängelse i högst två år.</p> <p data-bbox="512 1039 1294 1151">Detsamma gäller den som försätter barnet i eller utnyttjar att barnet av någon annan försätts i en situation som innebär sexuell posering.</p> <p data-bbox="512 1196 1254 1352">Första stycket gäller även den som begår en gärning som avses där mot ett barn som fyllt femton men inte arton år, om poseringen är ägnad att skada barnets hälsa eller utveckling.</p> <p data-bbox="512 1397 1294 1632">Om brottet är grovt, döms för <i>grovt utnyttjande av barn för sexuell posering</i> till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om brottet avsett en verksamhet som bedrivits i större omfattning, medfört betydande vinning eller inneburit ett hänsynslöst utnyttjande av barnet.</p>

6 kap. 9 § BrB – grovt koppleri, köp av sexuell handling av barn, utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
1984-07-01 – 2005-03-31 (1984:399)	Är brott som avses i 8 § grovt, skall dömas för <i>grovt koppleri</i> till fängelse, lägst två och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas, om den som har begått gärningen främjat tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning i större omfattning eller hänsynslöst utnyttjat annan. ¹²
2005-04-01 – 2019-12-31 (2005:90)	Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, förmår ett barn som inte fyllt arton år att mot ersättning företa eller tåla en sexuell handling, döms för <i>köp av sexuell handling av barn</i> till böter eller fängelse i högst två år. Vad som sägs i första stycket gäller även om ersättningen har utlovats eller getts av någon annan.
2020-01-01 – 2022-07-31 (2019:806)	Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, förmår ett barn som inte fyllt arton år att mot ersättning företa eller tåla en sexuell handling, döms för <i>utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling</i> till fängelse i högst fyra år. Vad som sägs i första stycket gäller även om ersättningen har utlovats eller getts av någon annan.
2022-08-01- framåt (prop. 2021/22:231)	Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, förmår ett barn som inte fyllt arton år att mot ersättning företa eller tåla en sexuell handling, döms för <i>utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling</i> till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Om brottet är mindre grovt, döms till fängelse i högst ett år. Vad som sägs i första och andra styckena gäller även om ersättningen har utlovats eller getts av någon annan

¹² Den 1 april 2005 flyttas koppleri och grovt koppleri till § 12.

6 kap. 10 § BrB – förförelse av ungdom, sexuellt ofredande

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
1984-07-01 – 2005-03-31 (1984:399)	Den som genom att utlova eller ge ersättning skaffar eller söker skaffa sig tillfälligt sexuellt umgänge med någon som är under arton år, döms för <i>förförelse av ungdom</i> till böter eller fängelse i högst sex månader. ¹³
2005-04-01 – 2022-08-01 (2005:90)	Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, sexuellt berör ett barn under femton år eller förmår barnet att företa eller medverka i någon handling med sexuell innebörd, döms för <i>sexuellt ofredande</i> till böter eller fängelse i högst två år. Detsamma gäller den som blottar sig för någon annan på ett sätt som är ägnat att väcka obehag eller annars genom ord eller handlande ofredar en person på ett sätt som är ägnat att kränka personens sexuella integritet.

¹³ Den 1 april 2005 flyttas förförelse av ungdom (köp av sexuell handling av barn) till § 9.

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
2022-08-01- framåt (prop. 2021/22:231)	<p>Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, sexuellt berör ett barn under femton år eller förmår barnet att företa eller medverka i någon handling med sexuell innebörd, döms för <i>sexuellt ofredande mot barn</i> till fängelse i högst två år. Detsamma gäller den som begår en gärning enligt andra stycket mot ett barn under femton år.</p> <p>Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, blottar sig för någon annan på ett sätt som är ägnat att väcka obehag eller annars genom ord eller handlande ofredar en person på ett sätt som är ägnat att kränka personens sexuella integritet döms för <i>sexuellt ofredande</i> till böter eller fängelse i högst två år.</p> <p>Om ett brott som avses i första stycket är grovt, döms för <i>grovt sexuellt ofredande mot barn</i> till fängelse i lägst sex månader och högst tre år. Om ett brott som avses i andra stycket är grovt, döms för <i>grovt sexuellt ofredande</i> till samma straff.</p> <p>Vid bedömningen av om ett brott är grovt ska det särskilt beaktas om fler än en förgripit sig på offret eller på annat sätt deltagit i övergreppet eller om gärningsmannen med hänsyn till offrets låga ålder eller någon annan omständighet visat särskild hänsynslöshet.</p>

6 kap. 10 a § BrB – kontakt med barn i sexuellt syfte, kontakt för att träffa ett barn i sexuellt syfte

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
2009-07-01 – – 2017-12-31 (2009:343)	Den som, i syfte att mot ett barn under femton år begå en gärning för vilken straff föreskrivs i 4, 5, 6, 8 eller 10 §, träffar en överenskommelse med barnet om ett sammanträffande samt därefter vidtar någon åtgärd som är ägnad att främja att ett sådant sammanträffande kommer till stånd, döms för <i>kontakt med barn i sexuellt syfte</i> till böter eller fängelse i högst ett år.
2018-01-01 – alltjämt (2017:1068)	Den som, i syfte att mot ett barn under femton år begå en gärning för vilken straff föreskrivs i 4, 5, 6, 8 eller 10 §, föreslår en träff eller stämmer träff med barnet, döms för <i>kontakt för att träffa ett barn i sexuellt syfte</i> till böter eller fängelse i högst två år.

6 kap. 11 § BrB – åldersregel, köp av sexuell tjänst

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
1984-07-01 – 1998-06-30 (1984:399)	Ansvar som i detta kapitel är föreskrivet för gärning som begås mot någon under viss ålder skall ådömas även den som inte insåg men hade skälig anledning anta att den andre ej uppnått sådan ålder.
1998-07-01 – 2005-03-31 (1998:393)	Till ansvar som i detta kapitel är föreskrivet för en gärning som begås mot någon under en viss ålder skall dömas även den som inte insåg men hade skälig anledning anta att den andra personen inte uppnått sådan ålder. ¹⁴
2005-04-01 – 2011-06-30 (2005:90)	Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, skaffar sig en tillfällig sexuell förbindelse mot ersättning, döms för <i>köp av sexuell tjänst</i> till böter eller fängelse i högst sex månader. Vad som sägs i första stycket gäller även om ersättningen har utlovats eller getts av någon annan.
2011-07-01 – 2022-07-31 (2011:517)	Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, skaffar sig en tillfällig sexuell förbindelse mot ersättning, döms för <i>köp av sexuell tjänst</i> till böter eller fängelse i högst ett år. Vad som sägs i första stycket gäller även om ersättningen har utlovats eller getts av någon annan.
2022-08-01- framåt (prop. 2021/22:231)	Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, skaffar sig en tillfällig sexuell förbindelse mot ersättning, döms för <i>köp av sexuell tjänst</i> till fängelse i högst ett år. ¹⁵ Vad som sägs i första stycket gäller även om ersättningen har utlovats eller getts av någon annan.

¹⁴ Den 1 april 2005 flyttas åldersregeln till § 13.

¹⁵ Böter borttaget ur straffskalan.

6 kap. 12 § BrB – osjälvständiga brottsformer, (grovt) koppleri

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
1984-07-01 – 1992-06-30 (1984:399)	För försök till våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt tvång, sexuellt utnyttjande, sexuellt utnyttjande av underårig, grovt sexuellt utnyttjande av underårig, sexuellt umgänge med barn, koppleri och grovt koppleri döms till ansvar enligt vad som föreskrivs i 23 kap. Detsamma gäller i fråga om förberedelse och stämpling till våldtäkt, grov våldtäkt, grovt sexuellt utnyttjande av underårig och grovt koppleri.
1992-07-01 – 1994-12-31 (1992:147)	För försök till våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt tvång, grovt sexuellt tvång, sexuellt utnyttjande, grovt sexuellt utnyttjande, sexuellt utnyttjande av underårig, grovt sexuellt utnyttjande av underårig, sexuellt umgänge med barn, koppleri och grovt koppleri döms till ansvar enligt vad som föreskrivs i 23 kap. Detsamma gäller i fråga om förberedelse och stämpling till våldtäkt, grov våldtäkt, grovt sexuellt utnyttjande av underårig och grovt koppleri.
1995-01-01 – 1998-06-30 (1994:1499)	För försök till våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt tvång, grovt sexuellt tvång, sexuellt utnyttjande, grovt sexuellt utnyttjande, sexuellt utnyttjande av underårig, grovt sexuellt utnyttjande av underårig, koppleri och grovt koppleri döms till ansvar enligt vad som föreskrivs i 23 kap. Detsamma gäller i fråga om förberedelse och stämpling till våldtäkt, grov våldtäkt, grovt sexuellt utnyttjande av underårig och grovt koppleri.
1998-07-01 – 2005-03-31 (1998:393)	För försök till våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt tvång, grovt sexuellt tvång, sexuellt utnyttjande, grovt sexuellt utnyttjande, sexuellt utnyttjande av underårig, grovt sexuellt utnyttjande av underårig, koppleri och grovt koppleri döms till ansvar enligt vad som föreskrivs i 23 kap. Detsamma gäller i fråga om förberedelse och stämpling till våldtäkt, grov våldtäkt, grovt sexuellt utnyttjande av underårig och grovt koppleri samt underlåtenhet att avslöja sådant brott. ¹⁶

¹⁶ Den 1 april 2005 flyttas de osjälvständiga brottsformerna till § 15.

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p data-bbox="331 607 480 741">2005-04-01 – 2018-06-30 (2005:90)</p>	<p data-bbox="512 293 1278 405">Den som främjar eller på ett otillbörligt sätt ekonomiskt utnyttjar att en person har tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning, döms för <i>koppleri</i> till fängelse i högst fyra år.</p> <p data-bbox="512 456 1246 770">Om en person som med nyttjanderätt har upplåtit en lägenhet får veta att lägenheten helt eller till väsentlig del används för tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning och inte gör vad som skäligen kan begäras för att få upplåtelsen att upphöra, skall han eller hon, om verksamheten fortsätter eller återupptas i lägenheten, anses ha främjat verksamheten och dömas till ansvar enligt första stycket.</p> <p data-bbox="512 819 1294 1043">Är brott som avses i första eller andra stycket att anse som grovt, döms för <i>grovt koppleri</i> till fängelse i lägst två och högst åtta år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om brottet avsett en verksamhet som bedrivits i större omfattning, medfört betydande vinning eller inneburit ett hänsynslöst utnyttjande av annan.</p>
<p data-bbox="331 1368 480 1503">2018-07-01 – – alltjämt (2018:601)</p>	<p data-bbox="512 1077 1278 1189">Den som främjar eller på ett otillbörligt sätt ekonomiskt utnyttjar att en person har tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning, döms för <i>koppleri</i> till fängelse i högst fyra år.</p> <p data-bbox="512 1240 1246 1509">Om en person som med nyttjanderätt har upplåtit en lägenhet får veta att lägenheten helt eller till väsentlig del används för tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning och inte gör vad som skäligen kan begäras för att få upplåtelsen att upphöra, ska han eller hon, om verksamheten fortsätter eller återupptas i lägenheten, anses ha främjat verksamheten och dömas till ansvar enligt första stycket.</p> <p data-bbox="512 1559 1294 1783">Är brott som avses i första eller andra stycket att anse som grovt, döms för <i>grovt koppleri</i> till fängelse i lägst två och högst tio år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om brottet avsett en verksamhet som bedrivits i större omfattning, medfört betydande vinning eller inneburit ett hänsynslöst utnyttjande av annan.</p>

6 kap. 13 § BrB – åtalsprövningsregel, åldersregel

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
1984-07-01 – 1994-12-31 (1984:399)	Är vid sexuellt umgänge med barn eller försök till sådant brott eller vid sexuellt ofredande enligt 7 § första stycket skillnaden i ålder och utveckling mellan den som har begått gärningen och barnet ringa, får åtal väckas av åklagaren endast om åtal är påkallat ur allmän synpunkt.
1995-01-01 – 2005-03-31 (1994:1499)	Är vid sexuellt utnyttjande av underårig enligt 4 § första stycket andra meningen eller försök till sådant brott eller vid sexuellt ofredande enligt 7 § första stycket skillnaden i ålder och utveckling mellan den som har begått gärningen och barnet ringa, får åtal väckas av åklagaren endast om åtal är påkallat ur allmän synpunkt. ¹⁷
2005-04-01 – 2018-06-30 (2005:90)	Till ansvar som i detta kapitel är föreskrivet för en gärning som begås mot någon under en viss ålder skall dömas även den som inte insåg men hade skälig anledning att anta att den andra personen inte uppnått den åldern.
2018-07-01 – – alltjämt (2018:618)	Till ansvar som i detta kapitel är föreskrivet för en gärning som begås mot någon under en viss ålder ska dömas även den som inte haft uppsåt till men varit oaktsam beträffande omständigheten att den andra personen inte uppnått den åldern.

6 kap. 14 § BrB – ansvarsfrihetsregel

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
2005-04-01 – 2009-06-30 (2005:90)	Den som har begått en gärning enligt 5 § eller 6 § första stycket mot ett barn under femton år eller enligt 8 § första stycket eller 10 § första stycket, skall inte dömas till ansvar om det är uppenbart att gärningen inte inneburit något övergrepp mot barnet med hänsyn till den ringa skillnaden i ålder och utveckling mellan den som har begått gärningen och barnet samt omständigheterna i övrigt.

¹⁷ Den 1 april 2005 flyttas ansvarsfrihetsregeln till § 14.

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p data-bbox="320 488 480 555">2009-07-01 – 2022-07-31</p> <p data-bbox="336 589 464 622">(2009:343)</p>	<p data-bbox="512 293 1295 573">Den som har begått en gärning enligt 5 § eller 6 § första stycket mot ett barn under femton år eller enligt 8 § första stycket eller 10 § första stycket, ska inte dömas till ansvar om det är uppenbart att gärningen inte inneburit något övergrepp mot barnet med hänsyn till den ringa skillnaden i ålder och utveckling mellan den som har begått gärningen och barnet samt omständigheterna i övrigt.</p> <p data-bbox="512 618 1295 813">Detsamma gäller den som har begått en gärning enligt 10 a § om den har syftat till en sådan gärning som anges i första stycket och som, om den hade fullbordats, enligt vad som anges där uppenbarligen inte skulle ha inneburit något övergrepp mot barnet.</p>
<p data-bbox="328 1003 472 1070">2022-08-01- framåt</p> <p data-bbox="328 1122 472 1178">(prop. 2021/22:231)</p>	<p data-bbox="512 835 1286 1115">Den som har begått en gärning enligt 5 § eller 6 § andra stycket mot ett barn under femton år eller enligt 8 § första stycket eller 10 § första stycket första meningen, ska inte dömas till ansvar om det är uppenbart att gärningen inte inneburit något övergrepp mot barnet med hänsyn till den ringa skillnaden i ålder och utveckling mellan den som har begått gärningen och barnet samt omständigheterna i övrigt.</p> <p data-bbox="512 1160 1295 1355">Detsamma gäller den som har begått en gärning enligt 10 a § om den har syftat till en sådan gärning som anges i första stycket och som, om den hade fullbordats, enligt vad som anges där uppenbarligen inte skulle ha inneburit något övergrepp mot barnet.</p>

6 kap. 15 § BrB – osjälvständiga brottsformer

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p>2005-04-01 – 2011-06-30</p> <p>(2005:90)</p>	<p>För försök till våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt tvång, grovt sexuellt tvång, sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning, grovt sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, sexuellt utnyttjande av barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, utnyttjande av barn för sexuell posering, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering, köp av sexuell handling av barn, köp av sexuell tjänst, koppleri och grovt koppleri döms till ansvar enligt vad som föreskrivs i 23 kap.</p> <p>Detsamma gäller i fråga om förberedelse och stämpling till våldtäkt, grov våldtäkt, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering och grovt koppleri samt underlåtenhet att avslöja sådant brott.</p>
<p>2011-07-01 – 2016-06-30</p> <p>(2011:511)</p>	<p>För försök till våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt tvång, grovt sexuellt tvång, sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning, grovt sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, sexuellt utnyttjande av barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, utnyttjande av barn för sexuell posering, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering, köp av sexuell handling av barn, köp av sexuell tjänst, koppleri och grovt koppleri döms till ansvar enligt vad som föreskrivs i 23 kap.</p> <p>Detsamma gäller i fråga om förberedelse till koppleri samt förberedelse och stämpling till och underlåtenhet att avslöja våldtäkt, grov våldtäkt, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering och grovt koppleri.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p data-bbox="320 528 480 595">2016-07-01 – 2018-06-30</p> <p data-bbox="336 629 464 663">(2016:508)</p>	<p data-bbox="512 293 1286 651">För försök till våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt tvång, grovt sexuellt tvång, sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning, grovt sexuellt utnyttjande av person i beroendeställning, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, sexuellt utnyttjande av barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, utnyttjande av barn för sexuell posering, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering, köp av sexuell handling av barn, köp av sexuell tjänst, koppleri och grovt koppleri döms det till ansvar enligt 23 kap.</p> <p data-bbox="512 696 1286 887">Detsamma gäller för förberedelse till koppleri samt för förberedelse och stämpling till och underlåtenhet att avslöja eller förhindra våldtäkt, grov våldtäkt, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering och grovt koppleri.</p>
<p data-bbox="320 1122 480 1189">2018-07-01 – 2019-12-31</p> <p data-bbox="336 1223 464 1256">(2018:618)</p>	<p data-bbox="512 909 1286 1223">För försök till våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt övergrepp, grovt sexuellt övergrepp, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, sexuellt utnyttjande av barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, utnyttjande av barn för sexuell posering, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering, köp av sexuell handling av barn, köp av sexuell tjänst, koppleri och grovt koppleri döms det till ansvar enligt 23 kap.</p> <p data-bbox="512 1267 1286 1469">Detsamma gäller för förberedelse till koppleri samt för förberedelse och stämpling till och underlåtenhet att avslöja eller förhindra våldtäkt, grov våldtäkt, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering och grovt koppleri.</p>
<p data-bbox="320 1704 480 1771">2020-01-01 – – alltjämt</p> <p data-bbox="336 1805 464 1839">(2019:806)</p>	<p data-bbox="512 1491 1286 1805">För försök till våldtäkt, grov våldtäkt, sexuellt övergrepp, grovt sexuellt övergrepp, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, sexuellt utnyttjande av barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn, utnyttjande av barn för sexuell posering, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering, utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling, köp av sexuell tjänst, koppleri och grovt koppleri döms det till ansvar enligt 23 kap.</p> <p data-bbox="512 1850 1286 2051">Detsamma gäller för förberedelse till koppleri samt för förberedelse och stämpling till och underlåtenhet att avslöja eller förhindra våldtäkt, grov våldtäkt, våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, grovt utnyttjande av barn för sexuell posering och grovt koppleri.</p>

16 kap. 10 a § BrB – (grovt) barnpornografibrott

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
1993-07-01 – 1998-12-31 (1993:207)	Den som skildrar barn i pornografisk bild med uppsåt att bilden sprids eller som sprider sådan bild av barn döms, om inte gärningen med hänsyn till omständigheterna är försvarlig, för <i>barnpornografibrott</i> till böter eller fängelse i högst två år.

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p>1999-01-01 – 2005-03-31 (1998:1444)</p>	<p>Den som</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. skildrar barn i pornografisk bild, 2. sprider, överlåter, upplåter, förevisar eller på annat sätt gör en sådan bild av barn tillgänglig för någon annan, 3. förvärvar eller bjuder ut en sådan bild av barn, 4. förmedlar kontakter mellan köpare och säljare av sådana bilder av barn eller vidtar någon annan liknande åtgärd som syftar till att främja handel med sådana bilder, eller 5. innehar en sådan bild av barn <p>döms för <i>barnpornografibrott</i> till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse högst sex månader.</p> <p>Med barn avses en person vars pubertetsutveckling inte är fullbordad eller som, när det framgår av bilden och omständigheterna kring den, är under 18 år.</p> <p>Den som i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte av oaksamhet sprider en sådan bild som avses i första stycket, döms som sägs där.</p> <p>Är brott som avses i första stycket att anse som grovt skall dömas för <i>grovt barnpornografibrott</i> till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om det har begåtts yrkesmässigt eller i vinstsyfte, utgjort ett led i brottslig verksamhet som utövats systematiskt eller i större omfattning, avsett en särskilt stor mängd bilder eller avsett bilder där barn utsätts för särskilt hänsynslös behandling.</p> <p>Förbuden mot skildring och innehav gäller inte den som tecknar, målar eller på något annat liknande hantverksmässigt sätt framställer en sådan bild som avses i första stycket, om bilden inte är avsedd att spridas, överlåtas, upplåtas, förevisas eller på annat sätt göras tillgänglig för andra. Även i andra fall skall en gärning inte utgöra brott, om gärningen med hänsyn till omständigheterna är försvarlig.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p>2005-04-01 – 2010-06-30 (2005:90)</p>	<p>Den som</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. skildrar barn i pornografisk bild, 2. sprider, överlåter, upplåter, förevisar eller på annat sätt gör en sådan bild av barn tillgänglig för någon annan, 3. förvärvar eller bjuder ut en sådan bild av barn, 4. förmedlar kontakter mellan köpare och säljare av sådana bilder av barn eller vidtar någon annan liknande åtgärd som syftar till att främja handel med sådana bilder, eller 5. innehar en sådan bild av barn döms för <i>barnpornografibrott</i> till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse högst sex månader. <p>Med barn avses en person vars pubertetsutveckling inte är fullbordad eller som, när det framgår av bilden och omständigheterna kring den, är under 18 år.</p> <p>Den som i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvs- syfte av oaksamhet sprider en sådan bild som avses i första stycket, döms som sägs där.</p> <p>Är brott som avses i första stycket att anse som grovt, döms för <i>grovt barnpornografibrott</i> till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om det har begåtts yrkesmässigt eller i vinstsyfte, utgjort ett led i brottslig verksamhet som utövat systematiskt eller i större omfattning, avsett en särskilt stor mängd bilder eller avsett bilder där barn utsätts för särskilt hänsynslös behandling.</p> <p>Förbuden mot skildring och innehav gäller inte den som tecknar, målar eller på något annat liknande hantverksmässigt sätt framställer en sådan bild som avses i första stycket, om bilden inte är avsedd att spridas, överlåtas, upplåtas, förevisas eller på annat sätt göras tillgänglig för andra. Även i andra fall skall en gärning inte utgöra brott, om gärningen med hänsyn till omständigheterna är försvarlig.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p>2010-07-01 – 2010-12-31 (2010:399)</p>	<p>Den som</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. skildrar barn i pornografisk bild, 2. sprider, överlåter, upplåter, förevisar eller på annat sätt gör en sådan bild av barn tillgänglig för någon annan, 3. förvärvar eller bjuder ut en sådan bild av barn, 4. förmedlar kontakter mellan köpare och säljare av sådana bilder av barn eller vidtar någon annan liknande åtgärd som syftar till att främja handel med sådana bilder, eller 5. innehar en sådan bild av barn eller betraktar en sådan bild som han eller hon berett sig tillgång till <p>döms för <i>barnpornografibrott</i> till fängelse i högst två år.</p> <p>Är ett brott som avses i första stycket ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.</p> <p>Med barn avses en person vars pubertetsutveckling inte är fullbordad eller som, när det framgår av bilden och omständigheterna kring den, är under 18 år.</p> <p>Den som i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte av oaktsamhet sprider en sådan bild som avses i första stycket, döms som sägs där eller i andra stycket.</p> <p>Är brott som avses i första stycket att anse som grovt, döms för <i>grovt barnpornografibrott</i> till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om det har begåtts yrkesmässigt eller i vinstsyfte, utgjort ett led i brottslig verksamhet som utövats systematiskt eller i större omfattning, avsett en särskilt stor mängd bilder eller avsett bilder där barnen är särskilt unga, utsätts för våld eller tvång eller utnyttjas på annat särskilt hänsynslöst sätt.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p>2011-01-01 – 2020-04-30 (2010:1357)</p>	<p>Den som</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. skildrar barn i pornografisk bild, 2. sprider, överlåter, upplåter, förevisar eller på annat sätt gör en sådan bild av barn tillgänglig för någon annan, 3. förvärvar eller bjuder ut en sådan bild av barn, 4. förmedlar kontakter mellan köpare och säljare av sådana bilder av barn eller vidtar någon annan liknande åtgärd som syftar till att främja handel med sådana bilder, eller 5. innehar en sådan bild av barn eller betraktar en sådan bild som han eller hon berett sig tillgång till <p>döms för <i>barnpornografibrott</i> till fängelse i högst två år.</p> <p>Är ett brott som avses i första stycket ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.</p> <p>Med barn avses en person vars pubertetsutveckling inte är fullbordad eller som är under arton år. Är pubertetsutvecklingen fullbordad, ska ansvar för gärning enligt första stycket 2–5 dömas ut bara om det av bilden och omständigheterna kring den framgår att den avbildade personen är under arton år.</p> <p>Den som i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte av oaktksamhet sprider en sådan bild som avses i första stycket, döms som sägs där eller i andra stycket.</p> <p>Är brott som avses i första stycket att anse som grovt, döms för <i>grovt barnpornografibrott</i> till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om brottet har begåtts yrkesmässigt eller i vinstsyfte, utgjort ett led i brottslig verksamhet som utövats systematiskt eller i större omfattning, avsett en särskilt stor mängd bilder eller avsett bilder där barnen är särskilt unga, utsätts för våld eller tvång eller utnyttjas på annat särskilt hänsynslöst sätt.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p>2020-05-01 – alltjämt (2020:173)</p>	<p>Den som</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. skildrar barn i pornografisk bild, 2. sprider, överlåter, upplåter, förevisar eller på annat sätt gör en sådan bild av barn tillgänglig för någon annan, 3. förvärvar eller bjuder ut en sådan bild av barn, 4. förmedlar kontakter mellan köpare och säljare av sådana bilder av barn eller vidtar någon annan liknande åtgärd som syftar till att främja handel med sådana bilder, eller 5. innehar en sådan bild av barn eller betraktar en sådan bild som han eller hon berett sig tillgång till <p>döms för <i>barnpornografibrott</i> till fängelse i högst två år.</p> <p>Är ett brott som avses i första stycket ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.</p> <p>Med barn avses en person vars pubertetsutveckling inte är fullbordad eller som är under arton år. Är pubertetsutvecklingen fullbordad, ska ansvar för gärning enligt första stycket 2–5 dömas ut bara om det av bilden och omständigheterna kring den framgår att den avbildade personen är under arton år.</p> <p>Till ansvar för gärning som avses i första stycket 1 ska dömas även den som inte haft uppsåt till men varit oaktsam beträffande omständigheten att den som skildras är under arton år.</p> <p>Den som i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte av oaktsamhet sprider en sådan bild som avses i första stycket, döms som sägs där eller i andra stycket.</p> <p>Är brott som avses i första stycket att anse som grovt, döms för grovt barnpornografibrott till fängelse i lägst ett och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om brottet har begåtts yrkesmässigt eller i vinstsyfte, utgjort ett led i brottslig verksamhet som utövats systematiskt eller i större omfattning, avsett en särskilt stor mängd bilder eller avsett bilder där barnen är särskilt unga, utsätts för våld eller tvång eller utnyttjas på annat särskilt hänsynslöst sätt.</p>

35 kap. BrB om bortfallande av påföljd

35 kap. 2 § brottsbalken - bortfallande av påföljd

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
2020-05-01 – 2021-12-31 (2020:173)	<p>Bestämmelserna i detta kapitel om bortfallande av påföljd gäller inte för</p> <p><i>Punkt 1 utelämnad här.</i></p> <p>2. våldtäkt eller grov våldtäkt enligt 6 kap. 1 § första eller tredje stycket, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år,</p> <p>3. våldtäkt mot barn eller grov våldtäkt mot barn enligt 6 kap. 4 §.</p> <p><i>Punkt 4–7 utelämnad här.</i></p> <p>Har någon begått brott som avses i första stycket innan han eller hon fyllt tjuogoett år, gäller dock bestämmelserna om bortfallande av påföljd i detta kapitel.</p> <p><i>Övergångsbestämmelse</i> Bestämmelsen i 35 kap. 2 § första stycket i den nya lydelsen tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet, om inte möjligheten att döma till påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p>2022-01-01 – 2022-01-01 (2021:1014)</p>	<p>Bestämmelserna i detta kapitel om bortfallande av påföljd gäller inte för</p> <p><i>Punkt 1 utelämnad här.</i></p> <p>2. våldtäkt eller grov våldtäkt enligt 6 kap. 1 § första eller tredje stycket, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år, 3. våldtäkt mot barn eller grov våldtäkt mot barn enligt 6 kap. 4 §</p> <p><i>Punkt 4–7 utelämnad här.</i>¹⁸</p> <p>Har någon begått brott som avses i första stycket innan han eller hon fyllt tjuogoett år, gäller dock bestämmelserna om bortfallande av påföljd i detta kapitel.</p>
<p>2022-01-02 – alltjämt (2021:1103)</p>	<p>Bestämmelserna i detta kapitel om bortfallande av påföljd gäller inte för</p> <p><i>Punkt 1 utelämnad här.</i></p> <p>2. våldtäkt eller grov våldtäkt enligt 6 kap. 1 § första eller tredje stycket, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år, 3. våldtäkt mot barn eller grov våldtäkt mot barn enligt 6 kap. 4 §</p> <p><i>Punkterna 4–7 utelämnade här.</i></p> <p>Har någon begått brott som avses i första stycket innan han eller hon fyllt arton år, gäller dock bestämmelserna om bortfallande av påföljd i detta kapitel.</p> <p><i>Övergångsbestämmelse</i> Bestämmelsen i 35 kap. 2 § andra stycket i den nya lydelsen tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet, om inte möjligheten att döma till påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.</p>

¹⁸ Lagändringen avser enbart punkt 5.

35 kap. 4 § BrB – senarelagd tidpunkt för beräkning av preskription

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p data-bbox="320 629 480 696">1995-01-01 – 2005-03-31</p> <p data-bbox="320 734 464 763">(1995:1499)</p>	<p data-bbox="512 360 1295 510">De i 1 § bestämda tiderna skall räknas från den dag brottet begicks. Förutsätts för ådömande av påföljd att viss verkan av handlingen inträtt, skall tiden räknas från den dag då sådan verkan inträdde.</p> <p data-bbox="512 562 1278 712">Har brott som avses i 6 kap. 1–4 §§ och 6 § eller försök till sådana brott begåtts mot barn under femton år skall de i 1 § bestämda tiderna räknas från den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt femton år.</p> <p data-bbox="512 763 863 792"><i>Tredje stycket utelämnat här.</i></p> <p data-bbox="512 842 794 871"><i>Övergångsbestämmelse</i></p> <p data-bbox="512 887 1273 1037">Bestämmelsen i 35 kap. 4 § andra stycket tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet om inte möjligheten att ådöma påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.</p>
<p data-bbox="320 1375 480 1442">2005-04-01 – 2010-06-30</p> <p data-bbox="320 1480 464 1509">(2005:90)</p>	<p data-bbox="512 1064 1295 1214">De i 1 § bestämda tiderna skall räknas från den dag brottet begicks. Förutsätts för ådömande av påföljd att viss verkan av handlingen inträtt, skall tiden räknas från den dag då sådan verkan inträdde.</p> <p data-bbox="512 1265 1295 1505">Vid brott som avses i 6 kap. 4–6 §§ och 8 § tredje stycket eller försök till sådana brott skall de i 1 § bestämda tiderna räknas från den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt arton år. Detsamma skall gälla vid brott som avses i 6 kap. 1–3 §§ och 12 § eller försök till sådana brott om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år.</p> <p data-bbox="512 1556 863 1585"><i>Tredje stycket utelämnat här.</i></p> <p data-bbox="512 1635 794 1664"><i>Övergångsbestämmelse</i></p> <p data-bbox="512 1680 1273 1830">Bestämmelsen i 35 kap. 4 § andra stycket tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet om inte möjligheten att döma till påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p>2010-07-01 – 2011-12-31 (2010:399)</p>	<p>De i 1 § bestämda tiderna ska räknas från den dag brottet begicks. Om det förutsätts att en viss verkan av handlingen ska ha inträtt innan en påföljd får dömas ut, ska tiden räknas från den dag då sådan verkan inträdde.</p> <p>Vid brott som avses i följande bestämmelser ska de i 1 § bestämda tiderna räknas från den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt arton år:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 6 kap. 4–6 §§ och 8 § tredje stycket eller försök till sådana brott, 2. 6 kap. 1–3 §§ och 12 § eller försök till sådana brott, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år, 3. 16 kap. 10 a § första stycket och femte stycket eller försök till sådana brott, om brottet avser skildring av barn i pornografisk bild och en tillämpning av första stycket inte leder till att möjligheten att döma ut påföljd bortfaller senare <p><i>Punkt 4 utelämnad här.</i></p> <p><i>Tredje stycket utelämnat här.</i></p> <p><i>Övergångsbestämmelse</i> Bestämmelsen i 35 kap. 4 § andra stycket tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet, om inte möjligheten att döma till påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p data-bbox="331 741 480 880">2013-07-01 – 2013-12-17 (2013:365)</p>	<p data-bbox="512 293 1286 450">De i 1 § bestämda tiderna ska räknas från den dag brottet begicks. Om det förutsätts att en viss verkan av handlingen ska ha inträtt innan en påföljd får dömas ut, ska tiden räknas från den dag då sådan verkan inträdde.</p> <p data-bbox="512 495 1230 607">Vid brott som avses i följande bestämmelser ska de i 1 § bestämda tiderna räknas från den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt arton år:</p> <ol data-bbox="549 613 1295 931" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="549 613 1295 651">1. 6 kap. 4–6 §§ och 8 §¹⁹ eller försök till sådana brott, <li data-bbox="549 658 1295 730">2. 6 kap. 1–3 §§ och 12 § eller försök till sådana brott, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år, <li data-bbox="549 736 1295 931">3. 16 kap. 10 a § första och femte styckena eller försök till sådana brott, om brottet avser skildring av barn i pornografisk bild och en tillämpning av första stycket inte leder till att möjligheten att döma ut påföljd bortfaller senare. <p data-bbox="512 976 807 1010"><i>Punkt 4 utelämnad här.</i></p> <p data-bbox="512 1055 871 1088"><i>Tredje stycket utelämnat här.</i></p> <p data-bbox="512 1133 799 1167"><i>Övergångsbestämmelse</i></p> <p data-bbox="512 1173 1286 1323">Bestämmelsen i 35 kap. 4 § andra stycket i sin nya lydelse tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet, om inte möjligheten att döma till påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.</p>

¹⁹ Lagstiftaren har tagit bort hänvisningen till tredje stycket i § 8.

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p data-bbox="331 770 480 902">2013-12-18 – 2018-06-30 (2013:856)</p>	<p data-bbox="512 293 1286 450">De i 1 § bestämda tiderna ska räknas från den dag brottet begicks. Om det förutsätts att en viss verkan av handlingen ska ha inträtt innan en påföljd får dömas ut, ska tiden räknas från den dag då sådan verkan inträdde.</p> <p data-bbox="512 495 1235 607">Vid brott som avses i följande bestämmelser ska de i 1 § bestämda tiderna räknas från den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt arton år:</p> <ol data-bbox="549 618 1295 965" style="list-style-type: none"> 1. 6 kap. 4–6 §§ 8 och 9 §§ eller försök till sådana brott, 2. 6 kap. 1–3 §§, 10 och 12 §§ eller försök till brott enligt 6 kap. 1–3 §§ och 12 §, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år, 3. 16 kap. 10 a § första och femte styckena eller försök till sådana brott, om brottet avser skildring av barn i pornografisk bild och en tillämpning av första stycket inte leder till att möjligheten att döma ut påföljd bortfaller senare. <p data-bbox="512 1016 807 1050"><i>Punkt 4 utelämnad här.</i></p> <p data-bbox="512 1099 871 1133"><i>Tredje stycket utelämnat här.</i></p> <p data-bbox="512 1178 799 1211"><i>Övergångsbestämmelse</i></p> <p data-bbox="512 1223 1286 1368">Bestämmelsen i 35 kap. 4 § andra stycket i sin nya lydelse tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet, om inte möjligheten att döma till påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.</p>

Period/SFS	Lagtext – genom lagändringen påverkat stycke är skuggat
<p data-bbox="320 645 480 786">2018-07-01 – 2020-04-30 (2018:618)</p>	<p data-bbox="512 293 1286 450">De i 1 § bestämda tiderna ska räknas från den dag brottet begicks. Om det förutsätts att en viss verkan av handlingen ska ha inträtt innan en påföljd får dömas ut, ska tiden räknas från den dag då sådan verkan inträdde.</p> <p data-bbox="512 495 1230 607">Vid brott som avses i följande bestämmelser ska de i 1 § bestämda tiderna räknas från den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt arton år:</p> <ol data-bbox="544 618 1294 965" style="list-style-type: none"> 1. 6 kap. 4–6 §§ 8 och 9 §§ eller försök till sådana brott, 2. 6 kap. 1–3 §§, 10 och 12 §§ eller försök till brott enligt 6 kap. 1-2 §§²⁰ och 12 §, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år, 3. 16 kap. 10 a § första och femte styckena eller försök till sådana brott, om brottet avser skildring av barn i pornografisk bild och en tillämpning av första stycket inte leder till att möjligheten att döma ut påföljd bortfaller senare. <p data-bbox="512 1021 807 1048"><i>Punkt 4 utelämnad här.</i></p> <p data-bbox="512 1099 871 1126"><i>Tredje stycket utelämnat här.</i></p>
<p data-bbox="320 1491 464 1626">2020-05-01 – alltjämt (2020:173)</p>	<p data-bbox="512 1155 1286 1312">De i 1 § bestämda tiderna ska räknas från den dag brottet begicks. Om det förutsätts att en viss verkan av handlingen ska ha inträtt innan en påföljd får dömas ut, ska tiden räknas från den dag då sådan verkan inträdde.</p> <p data-bbox="512 1357 1230 1469">Vid brott som avses i följande bestämmelser ska de i 1 § bestämda tiderna räknas från den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt arton år:</p> <ol data-bbox="544 1480 1294 1827" style="list-style-type: none"> 1. 6 kap. 4–6 §§ 8 och 9 §§ eller försök till sådana brott, 2. 6 kap. 1–3 §§, 10 och 12 §§ eller försök till brott enligt 6 kap. 1-2 §§ och 12 §§, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år, 3. 16 kap. 10 a § första och sjätte styckena eller försök till sådana brott, om brottet avser skildring av barn i pornografisk bild och en tillämpning av första stycket inte leder till att möjligheten att döma ut påföljd bortfaller senare, <p data-bbox="512 1839 807 1865"><i>Punkt 4 utelämnad här.</i></p> <p data-bbox="512 1917 871 1944"><i>Tredje stycket utelämnat här.</i></p>

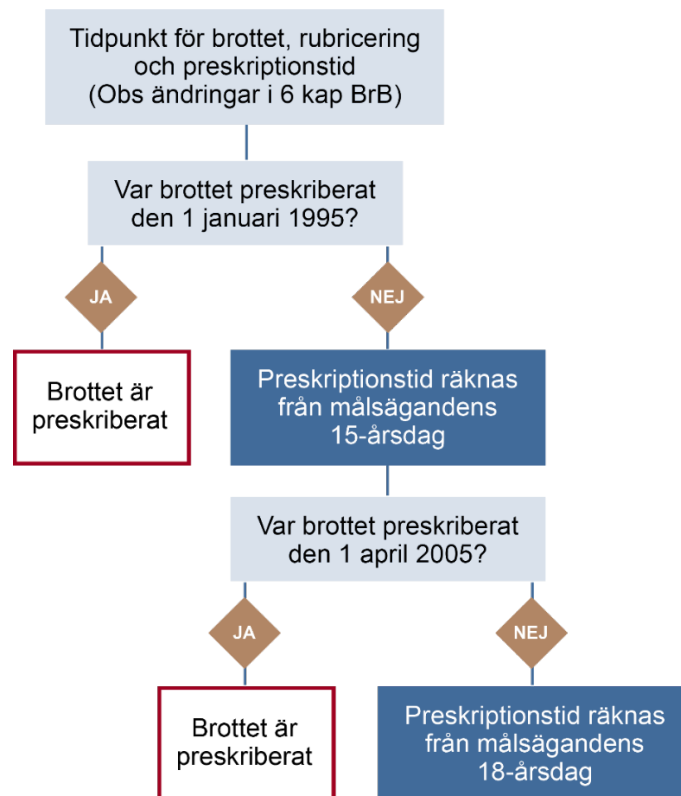
²⁰ Hänvisningen till § 3 har tagits bort.

Bilaga 2, Lathund för beräkning av preskription av de allvarligaste sexualbrott mot barn

Struktur för prövningen framgår av avsnitt 2.1.

Särskilda bilagor finns för rubriceringarna nedan.

- *Utnyttjande av barn för sexuell posering* ej grovt brott – gå till bilaga 4 (grovt brott följ bilaga 2)
- *Sexuellt ofredande, köp av sexuell handling av barn* eller *utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling* – gå till bilaga 5
- *Samlag med avkomling* och *kontakt med barn i sexuellt syfte* omfattas inte vid någon tidpunkt av den förlängda preskriptionstiden i 35 kap. 4 § BrB, varför vanliga preskriptionsregler gäller för dessa brott.

Om brottet är rubricerat som:

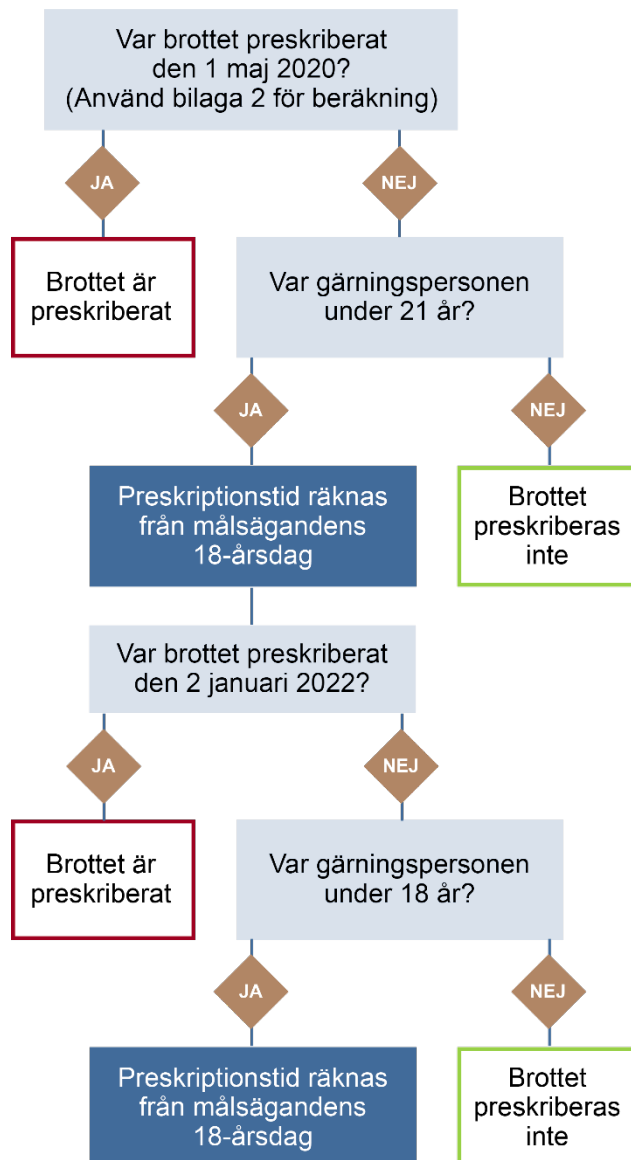
- *våldtäkt* eller *grov våldtäkt* och begånget mot en person under 18 år eller,
- *våldtäkt mot barn* eller *grov våldtäkt mot barn*

Följ först bilaga 2 och fortsätt sedan till bilaga 3.

Bilaga 3, Lathund för beräkning av preskription för våldtäkt, grov våldtäkt, våldtäkt mot barn och grov våldtäkt mot barn

Struktur för prövningen framgår av avsnitt 2.1.

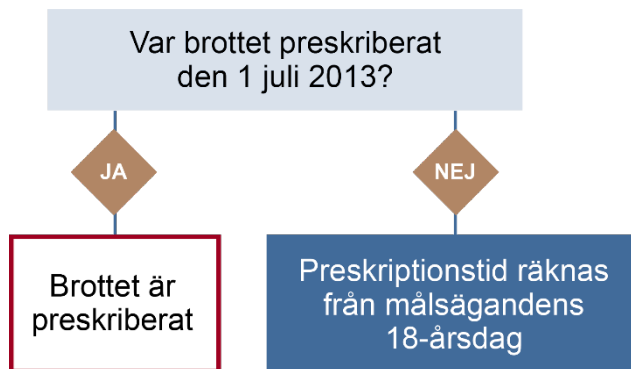
För brott enligt 6 kap. 1 § BrB begångna före den 1 juli 2018 se avsnitt 2.4.

Bilaga 4, Lathund för beräkning av preskriptionstid för utnyttjande av barn för sexuell posering, ej grovt brott

Struktur för prövningen framgår av avsnitt 2.1.

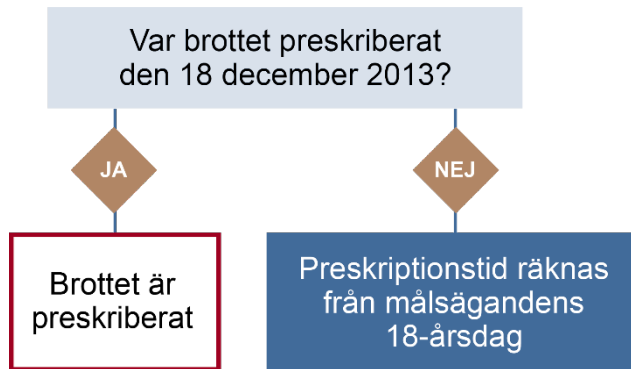
Dessa brott omfattas av 35 kap. 4 § BrB sedan den 1 juli 2013. Beträffande grovt brott följ [bilaga 2](#).

Bilaga 5, Lathund för beräkning av preskriptionstid för sexuellt ofredande och köp av sexuell handling av barn

Struktur för prövningen framgår av avsnitt 2.1.

Dessa brott omfattas av 35 kap. 4 § BrB sedan den 18 december 2013.

Köp av sexuell handling av barn heter sedan den 1 januari 2020 *utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling*. Den nya rubriceringen omfattas sedan den tillkom av 35 kap. 4 § och preskription räknas alltid från målsägandens 18-årsdag.

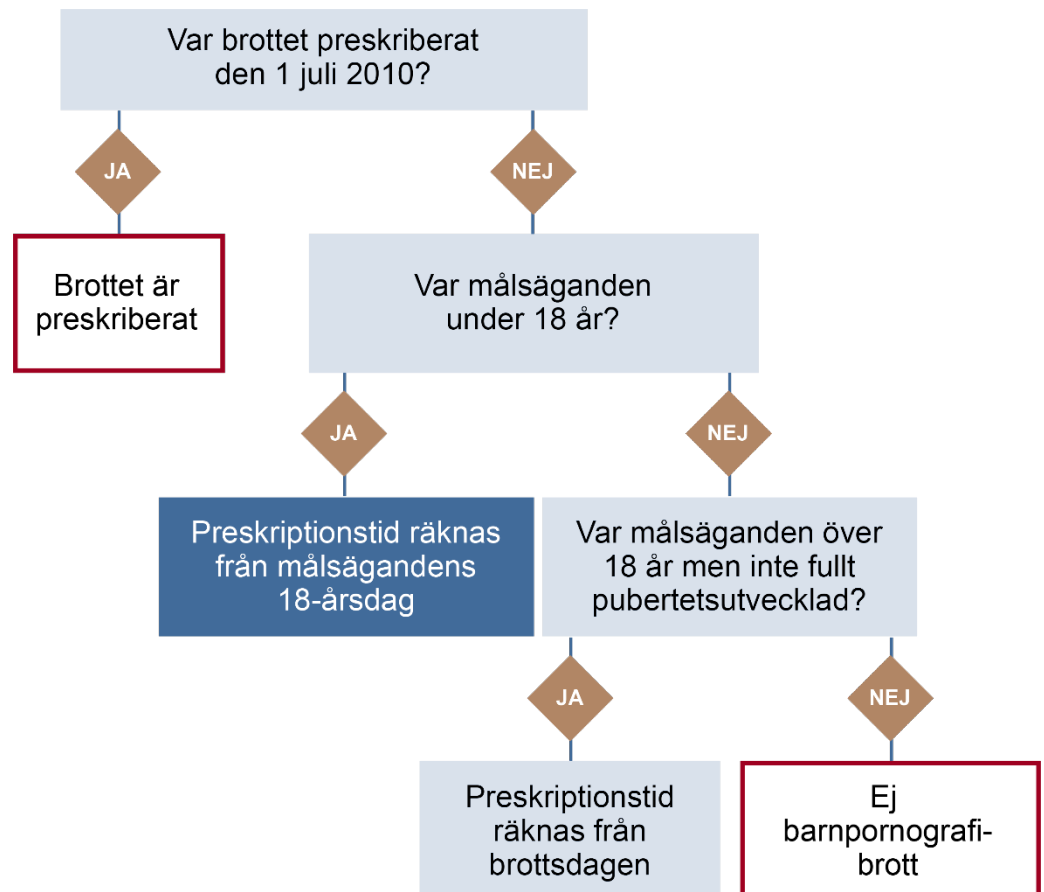
Bilaga 6, Lathund för beräkning av preskriptionstid för barnpornografibrott, skildring

Struktur för prövningen framgår av avsnitt 2.1.

Övriga varianter av barnpornografibrott preskriberas enligt de vanliga reglerna, se 35 kap. 1 § BrB.

Beträffande definition av barn i barnpornografibrott, se 16 kap. 10 a § tredje stycket BrB.

Detta brott omfattas av 35 kap. 4 § BrB sedan den 1 juli 2010.

ÅKLAGARMYNDIGHETEN